

SVETOVNI PREGLED.

Avstrija.

Dunaj, 20. julija. Kriminalni dogodki vzbujajo občno pozornost tukajšnjega občinstva. Občezna- ni oskrbniki skladišč ne delniške družbe, Karol Lechner, je 150.000 kron poneveril ter pobegnil.

Ko se je poznalo o poneverjen- ju in pobeglosti oskrbnika, koji je neomejeno zaupanje vžival, se je ravnatelj družbe, Wolfbauer, nsmrtil.

— Ravnatelj hranilne in kre- ditne banke "Merkur", Hromat- ka je poneveril 700.000 kron in se v Dunavi vtopil.

Nemčija.

Langendreer, Prusija, 20. juli- ja. Premogovni prah je eksplodi- ral danes v nekom rovu v Mans- fieldu. Tri mrtve in veliko neza- vestnih so na dan spravili. Ni zna- no koliko jih je še v rovu.

Angleška.

London, 20. julija. Iz Dunaja se brzojavlja, da je bil dvorni vlak v katerem se je avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand iz Rumunije vračal, na meji s šte- rimi strelji napaden. Ena krogla bi bila skoraj nadvojvoda zadel. Vlak so ustavili in so nekega kmeta prijeli, kateri je puško im- el, a trdil je, da je na divjači- no streljal in ni mislil da bodo krogle vlak dosegale.

Tisti vlak je bil pri Segesvaru na Ogrskim s kamenjem bombar- diran.

Španija.

Madrid, 19. julija. Nesreča v premogovniku pri Belmencu je bi- la veliko večja, kakor se je za- četkom mislilo. Javna cenzura prikrija število mrtvih, toda za gotovo se smatra, da od 700 zas- tutih premogarjev je malo število živih ostalo. Vzlic cenzuri se trdi, da zasute ni mogoče rešiti, ker so se vse galerije porušile in vhode s kamenjem in premogom zasule. Tedni bodo minuli predno se bo moglo mrlične ven spraviti.

Francija.

Pariz, 19. julija. Zdravnika Calmette in Guerin, sta naznanila da sta sredstvo iznašla, po kate- rem se pri jetičnem človeku dože- ne jeli dotičnik na človeški ali na živalski (govodini) jetiki, bolan. Praviijo, da ko se dožene izvir bolezni, bo lahko za zdraviti in končati jetiko.

Rusija.

Petrograd, 19. julija. Odredba o "izvanrednih varnostnih na- redb" čez mesto in provinco Pe- trograd, je za 6 mesecev podalj- šana.

— Perm, 19. julija. V Kana- reki se je čoln prevrnil, ter je 20 poljedelskih delavcev utonilo.

Turčija.

Carigrad, 19. julija. Trinajst o- seb, kateri so se minule revolucije udeležili, je bilo obešenih. Med njimi so bili Črkez Mehmed, Ju- suf paša, prejšnji zapovednik ar- made v Erzerumu in Šajk Vale- diti. Vojno sodišče je lastnika časnika "İkdam" oprostilo.

Švedsko.

Stockholm, 19. julija. Osem a- narhistov, kateri so bili obdolže- ni, so se nameravali atentat na ruskega cara, so bili prijeti in po- tem iz dežele izgnani.

Marokko.

Madrid, 20. julija. Brzojavka iz Manille poroča, da se 1800 kabi- cev pripravlja za napad španskih posadk in da vlada silna razbur- jenost.

Venezuela.

Caracas, 19. julija. Manifest bivšega predsednika Cipriano Cas- tro na venezuelsko prebivalstvo, v katerim svoje vladanje opravi- čuje, je bil v parlamentu preči- tan, a s zasmehom in zaničevan- jem sprejet. Splošno začudenje je povzročilo, ko se je manifest po- sebnemu odseku izročil, da o njem poroča.

Ali ste že obnovili naročnino na "Glas Svobode"? Blagovolite to takoj storiti, ako želite da se vam list redno pošilja!

IZ DELAVSKIH KROGOV.

Pittsburg, 20. julija. Ves Pitts- burg je silno razburjen zaradi do- godkov, kateri so se pretečeni to- rek dogajali ko so delavci v "Pressed Steel Car Co." v Mc- Kees Rocks zastavkali. Kjerkoli je danes govor o nezaslišanim iz- koriščenju in zločinskem uniče- nju delavskega življa, se vsake- mu zrcali rudečica sramu nad do- godljaji v McKees Rocks.

Edino odgovorni voditelj Pres- sed Steel Car Co. nimajo niti naj- manjšega človeškega sočutja. Na- soroti vsem razmotrivanju druž- ba edino odgovarja, da nima ni- kakršnih izjave dati.

Skraini nedostatk so spona be- lih sužnjev v McKees Rocks zlo- mili.

Prava sužnjost je bila vzrok, da se niso delavci že popred uprli. Samski delavci zaslužijo komaj, da se do sitga najedo; oženjeni pa glad trpijo, žene in otroci so hirali. Vso delo naporno, strajno in težko in psi njihovih gospodar- jev so imeli boljše življenje kot delavci-sužnji. Stavkajoči so obe- lovali celo vrsto plačilnih čekov, iz katerih je razvidno, da ni nikdo čez 17 centov na uro zaslužil ozi- roma plačeno dobil.

Družba je enostransko plačo določila in delavci ni nikoli znal, koliko zaslužijo akoravno so zad- njo moč zastavili, da bi ne- več zaslužili. In ko pride plačilni dan, vidijo siromaki, da so se pri kompaniji še bolj zadovolili. Pres- sed Steel Car Co. zna tako urav- nati, da katerega v delo vlovi, ga iz verig več ne izpusti, dokler ga smrt ne reši. Od strojev raztrgan, od jeklenih grud zmečkan, od za- reče tvarine ožgan ali pa na sli- čen način stori vsaki konec, kdor ima "srečo" pri Pressed Steel Car Co. vposlen biti. Svoji osodi ne ubeži nikdo siromakov; edino vprašanje je če ga prej ali slej zadene.

Vse to in še sto in sto drugih žalostnih razmer je prignalo de- lavce do odpora, do stavke.

Pittsburg, Pa. 19. julija. V kon- ferenci med uradniki "Republic Iron & Steel Co." se je zjednila plačilna lestvica za leto 1909, ter je s tem štrajk 10.000 delavcev te družbe preprečen. Nova lestvica je skupaj podvojeno toliko visoka, kot ona lanskega leta.

Butler, Pa. 19. julija. Pri štraj- ku Standard Steel Car Company v Lyndora, Pa. je prišlo do krva- vega spopada med inozemskimi in ameriškimi delavci. Več inozem- skih delavcev je bilo ranjenih. "Amerikanci" so bili proti stavki in ko so hoteli na delo iti, prišlo je do spopada. Vsi saloni v Lyn- dora so zaprti. Sheriff Caldwell je v Harrisburg po državne kon- stablerje (Pennsylvanske koza- ke) brzojavil.

NA PRODAJ.

Proda se hiša in lota, z vsem premoženjem in nepremičnim pre- moženjem. Lota je 50 čevljev ši- roka in 150 dolga. Na vrtu je za- sajeno sadno drevje in vinska tr- ta, katero že rodi. Hiša ima 4 so- be, je delana iz lesa in je na no- vo pobarvana. Skeden je iz cemen- ta; vodnjak je poleg hiše in je 65 čevljev globok. Za natančnej- še informacije in ceno se je obr- niti na J. Kaiser, Box 58, Dalmaz, Ill. 30-34

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:
za \$ 10.35 50 kron,
za \$ 20.55 100 kron,
za \$ 41.10 200 kron,
za \$ 102.75 500 kron,
za \$ 205.00 1000 kron,
za \$1020.00 5000 kron.

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma iz- plačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. pošt- no hranilni urad v 11/4 do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriižene- je do \$25.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske o Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.

82 Cortland St., New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

RAZNE NOVICE.

Patten-ova žrtev.

Wm. Wayne Belvin, katerega je vratar tvrčke Bartlett, Patten & Co. ven vrgel, ker je hotel pse- ničnega kralja videti in ž njim obračunati za zgubljeni pol mil- jona dolarjev je prišel prost. So- dišče ga je oprostilo, na prošnjo in izpoved, da je bil takrat v "vinskem" cvetu, ko je hotel vi- deti Patten.

Patten ni prišel na sod, vkljub temu, da ga je ogromna množica pričakovala. Namesto njega je prišel vratar, kot glavna priča v tožbi.

Bomba št. 32.

Kak strah! Čikaška policija je že tako oplašena pred anarhisti, da beže, kedar kedo med nje vrže kamen, češ, bomba št. 32 je pala med nas.

Neki James Pratt iz Canade je iz osebnega črta do policije vrgel v policijsko postajo opeko (eigel), ki je pal med na stolihi leno sede- če policaje. Joj, pa to so skočili po koncu in seneant je celo zav- pil: Look out! Bomb 32!

(Pratta, ki se je srčno smejal te- mu cirkusu, so zaprli.

To so pa korenjaki, ti naši ko- ličkarji!

Ameriška justica dela googoo eye, kedar ima pred seboj kakoga v črno haljo zavitega pridigarja morale — v sru in početju pa pravega svinjarja. — Tako se je zgodilo v Chicagi v obtožbi proti Rev. Robertu Morrisu Kemp, ka- teri je bil obtožen radi nad mladi- no uprizarjenih orgij — in kate- rega je sodnik Kersten oprostil.

Kaj ne časnikarje, ki pišejo o takih svinjarjih se zavira po eno leto in več v zapore, svinjarje pa pušča, da živjajo prostost?

Krvniku ušli.

Cordova, Alaska, 18. julija. — Med partijo 100 Rusov, kateri so večar s parnikom "St. Croix" iz Nome sem dospeli, se nahaja več političnih jetnikov, kateri so pred več mesecev iz kazenske kolonije v središču Sibirije pobegnili. Part- ija je dospela v Nome iz Sibirije na ruskem parniku "Vaarg" in se je potem nemudoma ukrcala v tukajšnji pristan. Obleka — uni- forma — katero imajo begunci na sebi je od vojakov, koji so padli v boju marca meseca pri Tuke- tosku. Kozaki so oddelek jetnikov zasledovali a so bili poraženi, na kar so mrtve vojake slekli in ob- leko pobegli jetniki nase oblekli.

Nevarna bolezen.

V Dunning bolnišnici je pet o- seb zbolelo na "Pelagra" bolezn, katera je v vročih krajih in v Ju- žni Italiji vdomačena in po zdrav- niškim izreku neozdravljiva. Dva po ti bolezn obolela sta že umrla a trije pa hirajo polagoma dokler jih bo koneč.

Zdravniki pravijo, da je vzrok bolezni zavžitje pokvarjene pse- nične moke. Ta bolezen se je sep- tembra meseca l. l. prvčji pojavi- la. Bolezen se pojavi najprvo na koži kot lišaj, kateri se zatrovi v meso, kosti in možgane. V vročih krajih sledi smrt v treh mesecih po nastopu bolezni.

MED BESEDAMI:

Glas Svobode: "Hvala lepa Proletarec, da si znižal vožne cene v Chicagu. Sedaj se bodejo lahko tudi delegatje S. N. P. Z. vozili v Pullman karah". Proletarec: "Pa zakaj se ne bi, saj se je tudi naš glavni tajnik Krže s celo famijo in pohištvo vred pripeljal v Pullmanu." Glas Svobode: "Vi- diš, da ne boš mislil, da ne dam usluge za uslugo, bom pa gledal, da se Tvoj oče Kaker v "zlatem" vozu zastoj popelje — ričet jest".

Listu v podporo.

John Močnik 50c; Geo. Brinšek 25c; F. Selišnik 25c; Neimenovan 25c; F. Richter 80c; K. Zgone 50c; F. Čuk 25c; A. Janeček 50c; J. Kaiser 25c.

Vsak slovenski delavec mora čitati "Glas Svobode!"

SOCIJALISTI ODSLOVLJENI.

Steel trust, cerkev in časopisje napada propagandiste rude- čega prapora.

Bethlehem, Pa. 21. julija. — Steel Trust, cerkev in meščansko časopisje je uprizorilo hud napad na socijalistično stranko, boječ se pred rastečo močjo socijalistične- ga gibanja. Formacija ogerskega lokala v So. Bethlehem je zaneti- la ogenj in steel kompanija je od- slovila 32 delavcev-socijalistov kot rezultat prvega spopada. A. Varlarky, župnik St. John's Ma- gyar Catholic cerkve je pa izob- čil iz cerkve vse one, katere je trust odslovil zaradi izpovedbe svojega političnega naziranja. Tu- di časopisje se zgraža nad ustano- vitvijo soc. lokala, — a vse nič ne pomaga.

Najlepše je pa to — kar je tudi višek nesramnosti naslednika o- nega skromnega Nazarenca, ko je izjavil, da socijalisti so sami ne- pridipravi, potepuhi, delaniči in vse bi se moralo nazaj v stari kraj poslati.

Ta dušna revica bi — lahko zavzemala kako mesto na Ellis Islandu, da bi tam ločila ovce od kozlov.

Vprašamo ga pa: Ščim bi si on služil vsakdanji kruh, ko bi se vsi Ogrji po njegovi želji v stari kraj poslali? In, ali so popi v zve- zi z kapitalisti? —

"SOSEDOŠI IZZA PLOTA"!

Mi svobodasi čakamo še vedno na dokaz našega koristolovstva, in ako tega vi okolu revolver žur- nala "Proletarca" ne dokažete, smo primorani pričeti v drugim tonu, kateri bo hud udarc za vas, ker skrivati se ne boste mogli ne pod mizo, ne pod klop in tudi medvedov brlog ne bi bil dovolj prostoren za vaše skrivališče; mi imamo dokaz v rokah.

Na plan "sosed izza plota", zbudi se iz spanja! Ako ne doka- žeš nam naše koristolovstvo, po- tem beži za plot kamor spadaš in spavaj spanje krivičnika.

Toliko za danes.

Collinwood, O. 18. julija 1909.

J. Potočar. K. Kotnik.

POZOR! POZOR! POZOR!

Današnje izdajo lista Glas Svo- bode smo poslali večim rojakom na ogle. Kdor se misli naročiti na list naj to takoj stori in pošlje naročnino in sicer celoletno \$1.50, polletno pa \$1.00 na upravnisti- "Glas Svobode Co.", 597 W. 20th Street, Chicago, Ill., kateri pa ne mara lista naj nam istega vrne; ali pa dá prijatelju, da ga čita.

Uprav. "Glas Svobode Co."

OBVESTILO.

Člane oziroma društva S. N. P. Zveze s tem najvldneje prosim, da prenehajo s korespondenco v teku konvencije in to pa radi te- ga, ker takrat bo preveč nujnej- šega dela in ne bo časa za odgo- varjati. Seveda zadeve tikajoče se konvencije so izvzete.

S pozdravom

Jos. Ivanšek, glav. tajnik.

ROJAKI POZOR.

Prijeli smo od tvrčke Dergance, Widetich & Co., 1622 Arapahoe Str. Denver, Colo. par pozlačenih gumbov za zapestnice, ki imajo vtisk S. N. P. J. Ti gumbi stane- jo samo 75c. par in so v resnici mojstersko delo. Vsak rojak in član S. N. P. J. naj bi imel par takovih gumbov.

Tudi opozarjamo rojake, da ta tvrčka ima lepo zalogo zlatnine, kot ur, veriže, uhanov, prstanov itd.

Ti rojaki so nam osebno znani in jih najtopleje priporočamo sl. občinstvu.

Upravnistvo "Glas Svobode"

Listnica uredništva.

Janezov J. Bingham Canyon, Utah; Clevelandski Pavliha; No- namicus v Clevelandu in drugi. Vse pride prihodnjič na vrsto; za sedaj prekasno dobili. Zdravi!

A. S. Korona, Kans. Vaš dopis ni za javnost, ker ga niste pod- pisali. Sicer pa je volkov tudi drugodi dosti in ne samo pri Vas.

W. F. OF M. ZBORUJE V DENVER, COLO.

Janko Teržich, privoeduje o ne- znosnem delavskem položaju v Alaski.

Denver, Colo. 20. julija. — Jan- ko Teržich, rodom Dalmatinec, član izvrševalnega odbora Zapad- ne premogarske Zveze in organi- zator okrožja št. 8, ki obsega A- lasko in Yukon, je pri zborovanju z živimi besedami podal dogodke in žalostni položaj delavstva v teh teritorijih.

Pri zadnjem zborovanju je bil Tržich imenovan organizatorjem in je takoj odpotoval v Douglas, Alaska, kjer je prevzel vodstvo štrajka v Treadwell rudnikih. Tu- di predsednik Moyer je šel tja v mesecu avgustu, da preišče situa- cijo štrajka in če mogoče privede celo stvar do mejsebojne porav- nave.

Moyer je večkrat poskušal prit i v dotiko s nadzornikom rudnikov, katere laste Guggenheima, od ka- terih je eden zvezni senator za državo Colorado, toda nadzornik Kenzie je odklonil vsak sestanek. Moyer je obdržaval shode in go- vore, kateri so bili vedno polno- številno obiskovani.

Da je kapitalistično časopisje vsakojake gorostasne laži poročalo o organizatorjih in članih Fe- deracije je brezdvomno. Toda vse to ni popolnoma nič oviralo orga- nizatorje pri njihovem napornem delu, ker delavstvo je zahtevalo, da stopi v ožjo zvezo s Federacijo.

Ker se kapitalisti le niso hoteli podati napotil se je Moyer v Prin- ce Rupert, da tam dobi delo za na pomanjkanju trpeče štrajkarje. To se mu je tudi deloma posreči- lo. Veliko se je potrošilo za vož- nino štrajkujočih delavcev, kateri- m se je preskrbelo delo po drugih krajih in Federacija je za to ogromne svote izdala. Federa- cija je poslala na svoje stroške vse samske štrajkarje v Seattle in druge kraje ter jim tudi dala po \$3.00 za na pot, ker skoro vsak je bil brez centa.

Glede štrajka v Douglas Islan- du je rekel organizator Janko Teržich, da je Treadwell Mining kompanija neprenehoma dobivala ljudi, kateri so bili skoro vsi ino- zemci in ji šli slepo na limance. Večina došlecev ni vedela o ža- lostnem položaju, ki vlada v tem okrožju, a poleg tega so jih pa lažni agenti varali s tem, da so jim obljubljali delo na železni- nih progah, ko so pa enkrat tja prišli morali so iti v rudnike in tam čes-nečes delati, ker kompa- nija je pretila s sodnijsko prose- kucijo in kaznjio.

V teku vsega tega časa so Ter- žich in drugi člani Zapadne pre- mogarske Zveze gledali na to, da so v vseh ostalih kempah imeli de- lavstvo vedno dobro organizirano, poleg tega so pa vedno pazili na prazna unijska mesta po rudni- kih, da so ista napolnili s štrajku- jočimi delavci, ter jim na ta na- čin pomagali iz bede. Tržich je imel tudi odsek ljudi v Seattle, da so pazili na v Alasko ploveče parnike, poučili delavce o on- dotnih razmerah, ter jih tudi sku- šali odvrtiti od nameravanega srečolovstva v Alaski. Na ta na- čin je bilo veliko pomaganega za vzdrževanje solidarnosti med štrajkarji in boja proti Tread- well Companyi. V Alaski je se- daj približno 500 Jugoslovancev in 1000 Italijanov.

Slovanska kri, ki se pretaka po Teržichevih žilah je pokazala na tem zborovanju, da je vedno zve- stia svojemu poklicu. Obupa ne pozna! Teržich je rekel med dru- gim: Boj je hud in zmaga bo na- ša, za to sem porok naši vrli Fe- deraciji. Ko ne bi bilo toliko ka- pitalistične skrivne policije, bi že zdavna praznovali zmago, ker pa so te pošasti povsod in vsikdar pri roki, se moramo čuvati, da nas ne požro. Zmaga pa le bo na- ša — delavska.

Ne dolgo tega je bil Teržich v Cordova, Alaska, in pravi da stan- je odnotnih delavcev je nekaj groznega. Med 400 in 500 premo-

Dobrodošli!!!

Čenjeni sr. delegati I. konvencije "Slovenske Narodne Podpor- ne Zveze" v Chicagi, Illinois.

Radostno pozdravljamo čenje- ne sr. delegate "Slovenske Na- rodne Podporne Zveze" v Chica- gi, Illinois.

Zveza, ustanovljena še le 1. sep- tembra 1908, Vas je privabila v tolikem številu, kakoršnega se ni nikdo nadejal in tudi za prič- kovati ni bilo.

Veselite in radost nas prešine, ko nam Vaš številni sestanek jam- či dejstvo, da se naši mili rojaki Slovenci probujajo in zavedajo neprecenljive koristi katere nudi povsem dobro urejena organiza- cija.

Čenjeni gg. delegati! Vaša sve- ta naloga je, da ukrenite pravila na svobodni in napredni podlagi v korist članom in razvoj S. N. P. Zveze. Delujte na to, da bode- te pri prihodnji konvenciji najma- nje 4000 članov zastopali.

Izvolite može v glavni odbor, kateri so zmoini svoji težavni in odgovornosti polni nalogi, ter da jim je napredek in razvoj S. N. P. Zveze resnično pri sru in se- bičnosti tuja stvar.

Konečno položite si desnico na srce in delujte skupno kakor Vam vest, vest poštenjaka velevala v ko- rist in blagor članom kateri se v varnost S. N. P. Zveze izročijo, in pa v razvoj in procvit Zveze same.

Pokažite, da je vsložnosti mo- goče vse doseči in da je v slogi moč, katero nihče ne omaje!

Tedaj bodite nam pozdravljeni ob prihodu na prvo zborovanje S. N. P. Zveze ter vam ključemo:

DOBRDOŠLI!!!

Uredništvo in Upravnistvo

"Glas Svobode".

garjev se potika okoli mesta, ki se zadovoljijo, če dobe le eno ko- sijo na vsaka dva dni. Ni čuda, pravi, ako vidiš plečatega, zastav- nega moža pasti vsled onemoglo- sti — glad je vendar najhujši fak- tor onemoglosti. Žene, otroci, možje, vse strada in ginejo gladu na ulicah. Tam je nekaj grozne- ga. Svet živi tam kot divje živali. Iščejo hrane po gnojščih, koplje- jo koreninice in povživajo vsako zelišče, samo da si napolnijo kru- leče želodec.

Delegatje iz Alaske trde, da vzrok vse te bede in ginevanja delavstva v Alaski so delavske po- sredovalnice in pa transportaci- ske družbe, katere posredujejo za rudniške korporacije in zveznega senatorja države Colorado, dobro- znanega Guggenheima, ter pošil- jajo in vozijo tja delavce, dobro vedoč, da je tam štrajk, da de- lavstvo strada in gladu umira.

Glede štrajka v Fairbanks, A- laska, delegatje poročajo, da so štrajkarji skoro incommunicando, ker zima in sneg ovirata s vsako komunikacijo tega prostora s dru- gim svetom. Sveta-delavstva pa vedno več prihaja in bati se je najhujšega. V tem kraju imajo lokalno unijo, ki šteje še 200 do- brih članov. Organizator Teržich pravi, da štrajk v Nome, Alaska je naperjen proti Pioneer Mining Co., zato, ker je ta družba odtr- gala delavcem \$1.00 od dneвне plače.

V Dawson, Yukon teritoriju, hrani vlada nekaj čez 400 delav- cev, Salvation armada izdatno podpira brezdelne.

Douglas Island pa je eden naj- bolj nevarnih prostorov v celenu teritoriju. Klimatične razmere so abnormalne. Cena živlom je pa tako visoka, da človek dobi za \$5. komaj toliko hrane, kar potrebu- je za en dan. Delavci pa komaj po \$5.00 na dan služijo, kako se naj potem prežive?! V Preservan- ce, Eagle River, Gypsum Cove in drugih krajih Alaske se sedaj še nekaj dela v bakrenih rudnikih. Delavcev pa je tam še preveč.

Zatoraj rojaki ne v Alasko!

Kaj je z onim novim naročni- kom?

Strahovalci dveh kron

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal FRANJO LIPIC

DRUGI DEL.

XXXIX.

Čuj, turško rumeno zlato
Plačilo bogato ti bo ...
Če nečeš — ti vzamem glavo.
Aškere.

Beneški proveditore v Famagusti, Antonio Bragadino je že obupaval, da se ubrani turške vojske. V mestu je že primanjkovalo živil, kajti zaprt je bil vsak dovoz tako s kopnega, kakor z morja, bogato založena skladišča pa so se tekom obleganja že močno izpraznila. Zlasti ni bilo nič več dobiti mesa in zelenjave. Prebivalstvo je živelo ob samem kruhu. In upanja na pravočasno pomoč beneškega brodogradila ni bilo nič več.

V tej veliki sili je stopil Kržan pred proveditorja in mu sporočil, da vodi iz mesta podzemski rov še za turški tabor in da ima v tem rovu dva jetnika — Ladislava Gjačiča in pobočnika piratskega kralja.

Bragadinu se je odvalil kamen od srca in prešinilo ga je novo upanje, da morda Famagusta venderle ni izgubljena in da mu bo mogoče, braniti to največje in najvažnejše beneško postojanko na Cipru, dokler se republiko sv. Marka ne posreči, pripraviti novo brodogradje in z njim osvoboditi najbogatejšo svojo kolonijo.

Andrej Kržan je bil še tisto uro imenovan za kapetana, njegovega mu slugi pa je Bragadino nakazal sto cekinov nagrade.

Ker je Bragadino vedel, da imajo piratje v Famagusti svoje zavezničke, se je dogovoril s Kržanom, da ostane tajnost, tako da sta ujeta Ladislav in njegov tovariš, kakor tudi, da vodi skriven rov iz mesta. Povse na tajnem je Kržan izbral izmed beneških vojakov sto Hrvatov ter prevzel nalogo, da bo z njimi preskrbel obleganemu mestu živil. Bragadino je zasedel z vojniki grški samostan. Noben menih ni smel več zapustiti samostana niti obče vati s prebivalstvom. Cerkev je dal Bragadino zapreti in zastražiti. Samo najmanjši vojniki so vedeli, čemu se je vse to zgodilo.

Le malo dni sta Kržan in Tomo počivala v Famagusti, potem sta se morala posvetiti težki svoji nalogi in z izbranimi Hrvati oditi po rovu ven na deželo, da oskrbujejo Famagusto z živil.

Kržan si je izbral za skrivališče in zavetišče ono skrivnostno jamo, v katero je bila njega in njegovega slugo peljala tista piratska deklica, o kateri je zdaj Tomo neprenehoma sanjaril. V tej podzemski votlini so bili vojniki dobro spravljani. Od tod so ponoči nosili živila do rova, po dnevi pa so jih iskali po dolinah, kamor turška vojska še ni prodrla. Opetovano je Kržan porabil dano mu priliko, da je pohljal za nekaj ur v samotni gorski gradič, kjer se je mudila Asunta, in tam z njo zidal zlate gradove na oblake. Asunta ni mogla zapustiti otoka, ker so turške vojne ladje vedno krožile okrog njega in ustavile vsako ladjo, ki se jim je blizala.

Mustafa-paša je bil kmalu dobil novega vojskovođa iz Turčije in začel s podvojenimi močmi napadati Famagusto. Noč in dan so grmeli topovi, po dvakrat in celo po trikrat na teden je turška armada z ljuto silo napadala utrdbe, a vse napade je Antonio Bragadino slavodobitno odbil. Čudil se je Mustafa-paša, kako da se more oblegano mesto toliko časa držati, čudil se je zlasti, da mestu še ni zmanjkalo živil, toda raztolmačiti si tega ni znal.

Turško brodogradje je obkolilo mesto od morja tako tesno, da bi ne mogla nobena barčica mimo njega, a vendar je mesto imelo še vedno dovolj živeža.

Čudil se je pa Mustafa-paša tudi radi tega, da Bragadinu ne zmanjka vojskovanja. Obsegal je Famagusto že dolgo časa, mnogo beneškega vojskovanja je že popadlo, a vendar ga je bilo za obrambo vedno še dovolj. Seveda se grdogradje turškemu poveljniku niti sanjalo ni, da je nekaj uric od njegovega tabora podzemski jama, kjer se skriva mala ali hrabra četa, ki po skrivem rovu pridno oskrbuje mesto z živil in ki po vsem otoku nabira mladih in sta-

rih mož za beneško armado, ter jih po tem rovu spravlja v oblegano mesto.

Koj prvi dan, ko se je četa utaborila v podzemski jami, je Kržan dal odpreti železna vrata, nad kateri je kralj Gjačič dal obesiti mrtvaško glavo, pod njo pa zapisal svoje grozljivo svarilo. Tomo, ki je mislil, da je morda tukaj skrit piratski zaklad, je bil tudi to pot razočaran. Za železnimi vratni je bila prostorna jama, napolnjena s smodnikom in z vsakovrstnim orožjem. Bila je to glavna orožarna piratov. Kržan je našel tu več tisoč samokresov, sabelj in pušk, brez dvoma samo popranoro orožje. Smodnik je bil shranjen v velikih sodih. V jami je bilo tudi več topov in vsakovrstnih mornarskih potrebščin. Največji del vseh teh stvari so vojaki spravili v mesto. Zlasti vesel je bil Bragadino smodnika, kajti tega mu je že začelo primanjkovati.

Med vednim bojevanjem so tekli tedni in meseci. Celo leto je že oblegal Mustafa-paša Famagusto in ni še bil zavzel niti ene utrdbe. Toda turški topovi so bili sčasoma napravili v obleganem mestu strahovito škodo in ustvarili razmere, ki se niso dale vzdržati. Topovi niso samo porušili premnogo poslopij, nego pobili tudi mnogo ljudi. Nastale so bolezni, ki so divjale med meščanstvom in med vojaštvom. Pogum, s katerim se je vse prebivalstvo zoperstavljalo turškemu napadu celo leto, je začel ginevati tudi med vojaštvom in Antonio Bragadino je začel misliti, da bo morda ves njegov trud zaman in da napoč kmalu dan, ko se bo nad razvalinami te zadnje beneške postojanke na Cipru zasvetil polumeseč.

Ker od beneške republike ni in ni bilo pričakovati pomoči, je Bragadino na vse načine poskušal pridobiti pirate za boj zoper Turke. Ladislav Gjačič, sin piratskega kralja, je bil v njegovih rokah. Koj prvi dan, ko je Kržan izročil Bragadinu ujetega Ladislava, je beneški proveditor začel nagovarjati svojega jetnika, naj izposljuje, da pridejo piratje Famagusti na pomoč. Ladislav je bil pripravljen, zbrati vse pirate in priti s 300 ladjami pred oblegano mesto, toda stavljal je en pogoj, ki ga Bragadino ni mogel izpolniti. Ladislav je zahteval, da mu Bragadino izroči "na milost in nemilost" — plemiča Andreja Kržana in njegovega slugo. Od te zahteve ni odnehal in kadar mu je Bragadino ponujal bogata plačila in visoka odklonjanja, se je Ladislav le zaničljivo nasmešnil in odmahnil z roko.

Svojo ženo hočem dobiti, je rekel pri takih prilikah, a ker vesta zanj samo Kržan in njegov sluga, zato zahtevam, da mi ju darujeta.

Ako mu je Bragadino očitil, da je vse to le pretveza in da zahteva Kržana in Tomo, da bi se nad njima maščeval, ker sta ga ujela, ni Ladislav tajil, da je to res, a vselej je izjavil, da se odpove vsakemu maščevanju, ako mu izroči Kržan Asunto.

Če mi izročite mojo ženo, pripeljem 300 piratskih ladij in se bom z njimi bojeval za Vas, dokler se zadnja ne potopi — drugače pa ne ganim nobenega prsta in če mi danes vzamete glavo.

To je bilo vedno konec vseh izjav Ladislava Gjačiča in nobeno prigovarjanje in nobena grožnja ni izpremenila tega njegovega sklepa.

Čim huje se je godilo oblegani Famagusti, čim silovitejši so bili turški napadi in čim bolj je pešal odpor beneške posadke, toliko silnejše je Antonio Bragadino rotil in prosil sina piratskega kralja za pomoč, a toliko pogostejše je začel misliti, da stori prav, če žrtvuje koristim svoje domovine in mesta ter njega prebivalstva — Andreja Kržana in njegovega sluga.

Kržan ni o vsem tem ničesar vedel. Prišel je le redkokdaj v mesto, saj je imel sčasoma vse večje in večje težave, preskrbljevati Famagusto z živil in dobiti novega moštva za beneško armado, zakaj čedalje mnogobrojnejša turška armada je polagoma zasedla vse važnejše postojanke na otoku in se še v oddaljenejših dolinah in v

hribih je bilo mogoče dobiti ljudi in živil.

Tudi tedaj ni Kržan še ničesar slutil, ko ga je začel proveditor izpraševati po Asunti. Ker je Bragadino izpraševal previdno, mu je Kržan zaupal ter mu razodel, da ljubi Asunto Dall Ferro in da se hoče z njo poročiti, čim bo papež njen zakon z Ladislavom Gjačičem razveljavil. Povedal je Bragadinu vse, zamolčal mu je samo eno — kje da se mudi Asunta. Čim bolj je Bragadino poizvedoval po Asunti, toliko trdovratneje je Kržan molčal o skrivališču svoje neveste, dasi tudi zdaj ni slutil, kake zahteve je Ladislav Gjačič stavljal in kako temni naklepi so se porajali v duši proveditorja Bragadina.

Bilo je koncem julija 1471. Famagusta že ni bila več podobna mestu, nego le še velikanškemu kupu razvalin. Samo kamenite utrdbe so bile še v dobrem stanju in močne, kajti prebivalstvo je moralo sproti popravljaliti vsako škodo, ki so jo povzročile turške krogelje. Živila so se delila samo še enkrat na dan in da bi bilo kar najdalje mogoče z njimi izhajati, je Bragadino, ker ni mogel nobenega moškega pogrešati, prisilil vse ženske, brez ozira na stan in imetje, da so morale loviti ribe takorekoč v ognju, ker so turške ladje neprenehoma streljale na dotične čolne.

Sila je bila velika. Samo strah pred smrtjo, le bojazen, da pokoljejo Turki vse, je dajala prebivalstvu še toliko notranje moči, da je kljubovalo turškim napadom. Mestni velikaši so proveditorju Bragadinu opetovano prigovarjali, naj se pripravi na kapitulacijo. Vse gorečnejše so ga prosili, naj ponudi Turkom kapitulacijo s pogojem, naj priznane prebivalstvu in mu pusti vsaj življenje.

Antonio Bragadino je imel na vsa taka nagovarjanja in siljenja le en odgovor:

— Nikdar! Zastava sv. Marka se ne bo dobrovoljno umaknila polumeseču.

V dnevih te velike sile za Famagusto je dobil Andrej Kržan pismo naročilo, naj pride čim prej v mesto. Odzval se je takoj temu povabilu in kmalu je stal v prostorni pritlični sobi, kjer je prebival Antonio Bragadino in ki je bila še edini porabni prostor v nekdanj ponosni, kraljevsko opremljeni palači.

Bragadino, ki je bil sicer vedno miren in hladno preudaren, je bil ta dan vidno razburjen. Pojasnjeval je Kržanu obširno položaj Famaguste. Ponavljal se je pogostoma, kakor bi sproti pozabljal, kar je že povedal, zlasti je vedno in vedno dokazoval, da na pomoč od beneške republike še nekaj mesecev ni upati, niti od kake druge države ter da mora zaradi tega občni koristi vsak posameznik doprinesiti tudi največje žrtev.

— Menim, da kakor jaz, je vsak posamezen vojak pripravljen žrtvovati imetje, kri in življenje za republiko beneško, se je oglasil Kržan, ko je Bragadino iznova začel govoriti o potrebi požrtvovalnosti. Na vojaštvo in prebivalstvo se lahko zaneseš. Nobena žrtev ni prevelika, da se obvaruje Famagusta.

Bragadino je položil Kržanu roko na ramo, mu pogledal globoko v oči, in potem s slovesnim poudarkom rekel:

— Veseli me, plemič Kržan, da sem to slišal iz Vaših ust, zakaj ušoda Famaguste je v Vaših rokah.

— V mojih rokah? je v brezmejnem začudenju vprašal Kržan. Kako je to mogoče? In ne da bi čakal odgovora, je dostavil: Pripravljen sem storiti vse, kar je v mojih močeh, da rešim Famagusto — Če je tako, plemič Kržan, potem vrnite Ladislavu Gjačiču njegovo ženo.

Pri teh besedah je Kržan skoro omahnil. Kri mu je zastala in gledal je Bragadina, kakor da bi ne verjel, da je prav slišal.

— Sedite, prijatelj, in poslušajte me do konca, je čez nekaj hipov izpregovoril Bragadino in potisnil Kržana nazaj na stol. Uvideli bode, da je moja zahteva upravičena.

Bragadino je še enkrat pojasnil Kržanu pomen Famaguste za republiko beneško in obrambne razmere.

— Morda se bom mogel držati še nekaj tednov, potem pa je zmagala Turkov neizogibna, je končal Bragadino svoje pojasnilo. Pomoči ni dobiti od drugod, kakor od

piratov. Ti so tudi pripravljeni udariti z vso svojo močjo na turško brodogradje, toda spogojem, da vrnete Ladislavu Gjačiču njegovo ženo, ali pa da jaz izročim Gjačiču vas in vašega slugo, ki vesta za skrivališče vojvodinje Asunte.

— Vem, da ljubite Asunto in da vas ona ljubi in vem, da je žrtev, ki jo od vas zahtevam, silno velika. Toda — kaj je sreča in kaj je življenje posamičnega človeka, kadar se gre za korist celote? Ko bi bila Asunta moja hči, jaz bi jo hladne duše žrtvoval domovini na korist. Niti trenotek bi ne premišljal, in če bi mi od bolesi in od žalosti izkrevavelo srce. Pomislite, plemič Kržan, da je Ciper, eden glavnih virov beneškega bogatstva, izgubljen za republiko, če pade Famagusta. Pomislite dalje, da rešite življenje vsemu prebivalstvu in vsemu vojaštvu, če povrnete Ladislavu Gjačiču njegovo ženo. Končno morate vendar sami priznati, da je vojvodinja Asunta dall Ferro pravilno in zakonito poročena z Ladislavom Gjačičem in da je torej ta opravičen zahtevati, da mu vrnete njegovo ubeglo ženo. Oficer ste beneške republike, plemič Kržan, in po beneških postavah zapade najostrejši kazni, kdor ima razmerje s poročeno ženo ali kdor jo zadržuje, da je ne more dobiti njen mož.

Trpekl usmeh je legel na ustne Andreja Kržana.

— Vojvodinja Asunta ni v moji oblasti in gre lahko kamor hoče in kadar hoče. Tudi če bi hotela iti k svojemu možu, bi ji jaz tega ne branil. Vem pač, kje je njeno skrivališče, ali to ni moja tajnost in zato je ne smem izdati.

— Pomislite, plemič Kržan, da se gre za življenje in za srečo 50.000 ljudi, je vzkliznil Bragadino. Kaj je v primeri s tem ljubezenska sreča malega oficirja in neznatne ženske? Verujem, da vas bo bolelo, če se bo Asunta vrnila k svojemu možu, in verujem tudi, da bo nesrečna vse žive dni, toda to ne pride v poštev, ko se gre za korist domovine in za življenje tolikih ljudi. Vi ste beneški oficir, plemič Kržan, in kot tak imate dolžnost, da žrtvujete vse, samega sebe, očeta in mater, brata in sestre, čast in imetje republike beneške in dolžnost vašo je tudi, da ji žrtvujete ženo Ladislava Gjačiča.

Temni in sovražni so bili pogledi, s katerim je motril Kržan beneškega proveditorja, in kri mu je začela vreti, da se je le iz teža premagoval. Vendar je odgovoril še mirno.

— Prisegel sem za dobo petih let beneški republiko zvestobo in izpolnil bom svojo prisego do zadnje pičice. Pripravljen sem žrtvovati zanj kri in življenje. Več pa nisem obljubil, več tudi nisem dolžan storiti. Vem, da bi se vojvodinja Asunta brez pomisleka sama žrtvovala, če bi vedela, koliko ljudi s tem reši, toda jaz nisem opravičen izdati njene tajnosti in je ne izdam za nobeno ceno na svetu. Mene in mojega slugo lahko žrtvujete piratom. Lahkega sreča bom prenašal najhujše muke in lahkega sreča pojdem tudi v smrt, a pribežališča vojvodinje Asunte ne izdam, in če bi me trpinčili na mučilnici do sodnega dne.

Bragadino je sprevidel, da bi bilo vsako nadaljnje prigovarjanje brezuspešno.

— Plemič Kržan, na svojo čast vam povem, ko bi bil jaz na vašem mestu, bi ravnal prav tako kakor vi, je rekel Bragadino in je krepko stisnil Kržanu roko. Odkrito vam tudi povem, da nisem imel tako dobrega mnenja o vas, kakor ga imam zdaj. Čeprav sem vas spoštoval, sem le mislil, da bode, da bode rajši vrnil Gjačiču njegovo ženo kakor pa sebe pahnili v nesrečo in v gotovo smrt. Vesel pa sem, da sem se motil, vesel, da vam morem takorek v zadnji uri povedati, da ste prvi junak v moji armadi in da vas spoštujem, kakor nikogar drugega.

Molče se je Kržan priklonil, toda iz njegovih oči je izginil izraz sovražnosti in ko mu je Bragadino novič podal roko, jo je krepko stisnil. Stala sta si nasproti kot dva moža, ki sta prepričana, da ravnata oba prav.

(Dalje prihodnjic.)

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c ako pišete po čenik. Pravo grenko vino, kranjski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodajam skoro polovico ceneje. — **A Horwat, Joliet, Ill.**

RESNA BESEDA SLOVENSKIM MATERAM!

Matere, katere želite v resnici katerikrat videti svojo deco res v pravem pomenu besede srečno, ne zamudite prilike pridobiti si svoj dom! Lastni dom zveni tako blagodoneče, da, tako rajsko milo, da zdržiš prijetno in oko ti žari veselja.

Sedaj se Vam nudi najlepša prilika pridobiti si lastno ogručje in otrestiti se jarma suženjstva. Ali se ne trudiš že desetletja in hraniš in štediš? Da, in vendar si še sužnja. Preseliti se moraš iz jedne "kempe" v drugo in to bogzna kolikokrat. Nikjer si nemoreš povoljno in vdobno urediti dom. Sicer si pridna in marljiva, pa vendar do blagostanja ne prideš, ker ves Tvoj trdo prihranjeni denar požre "tren" — železnica. — In kakšna je Tvoja deca? Pri vednem "vandranju" nima nikake prave izgoje in ne prave družbe. Že tako mlado življenje okuša britkosti suženjstva in to raj ti kliče slovenska mati, trdno skleni izboljšati stanje svoje dece. Ne vstraši se! Le par truda-polnih let, prineslo ti bode stotero povračilo za Tvoj trud in v pozni starosti zrla boš ponosno na svoje odrasle otroke.

Tvoji sinovi in hčere imeli bojo svoje lastno domovje in Ti boš lahko mirno zatisnila svoje oči v večno spanje. Ne bode Te skrbelo kod in komu bodo tlačanili Tvoji otroci, kateri so sedaj imoviti farmarji. Vsaka mati ima sveto dolžnost skrbeti skupno z očetom za blagor svoje dece; toraj le pogumno in odločno začni.

Prav mnogo, mnogo mož-trpinov je, ki si želijo znebiti podzemljškega dela, toda nimajo poguma dovolj prenašati par let napora, da bi si zagotovili svojo prihodnost. In zakaj? Zato, ker mnogo, le premnogo je tacihi žena in mater, ko nimajo pravega čuta ne do moža-trpina niti do svojih otrok. In ako pove tak mož svojo željo, pa mu žena takoj odhije in ugovarja, namesto da bi z veseljem pozdravila tako misel. Ali se zaveda taka žena svojega poklica? Ali ni njena sveta dolžnost osrečiti svojo družino? Prav sedaj je najlepša prilika in vsaka količjak odločna in podjetna oseba potruditi naj se pridobiti svojo lastno domovje.

Ker so voditelji dobri in pravi rodoljubi in nikaki koristolovci, šlo bode toliko bolje in z manjšim trdom. Osebnost poznam g. W. Brunshmid, ker je moj rojak in dobro mi je znano koliko je do brega storil za svoj rojstni kraj Radeče. Še dandanes so mu hvaležni občani in se nanj hvaležno spominjajo. Ustanovil je tudi tam narodno hranilnico, za časa svojega županovanja, ki je še danes najboljša opora tamošnjim kmetovalcem. Naj še pripomnim, da je bil mož še zelo mlad izvoljen županom, bil je komaj 30 let star. Bil je eden najboljši požrtvovalnih ter vsem dober in skrben oče; toraj mu smemo tudi ameriški Slovenci zaupati.

Vas cenjeni rojak g. W. Brunshmid pa pozivljam, da vstrajate pri nameravanem podjetju. Res, da je to za Vas težka naloga in treba je mnogo žrtvovati, toda ustrajajte, saj ste že mnogo dosegli in tudi to bodele gotovo.

Mogoče bi bilo prav umestno ustanoviti slovensko banko, kamor bi ameriški Slovenci lahko svoje male prihranke pošiljali. Često se prigodi, da se manjše svote po saloni "zatretajo", ker se ne izplača v stari kraj poslati. — To je pribita resnica.

Prav mnogo je takih, ki bi radi tudi manjše zneske vložili, in tako bi si lahko vsakdo z časom nekaj prihranil. Z bančnim denarjem naj bi se nakupila državna zemljišča in se samo Slovencom razprodajala. Veliko bi jih bilo, ki bi rajši vzeli zemljišče za svoj pri banki naložen denar; zato bi pa tudi bilo priporočljivejši razdeliti zemljo na manjše farne in večje lote.

Kličem: Slovenci združujte se in štedite z malimi zneski, da veliki postanejo, vpoštevajte rek: "Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača," in v malih letih dospeli bode, s svojimi voditelji do lastnega doma in blagostanja.

Vsem Slovenkam širne Amerike sestinski pozdrav!

Konečno naznanjam, da že zopet je usoda zahtevala svojo žrtev. Dne 6. julija šel je v Winter Quarters stanujoči rojak Martin

Zidar, doma iz Gorele pri Radečan v rov. Dospevši na delo, hotel je pomeriti podporo "prop", v tem trenutku odtrgal se je 3 yarde debel in 4 yarde dolg kamen, ter ga je popolnoma zmečkal. Pokojnik bil je vsim jako priljubljen, kar je pričalo lep in mnogoštevilni pogreb.

Bodi mu blag spomin in lahka tuja zemlja!

Antonia Trink.

Pozivljamo gospo rojakinjo, da nas kmalu zopet razveseli s kakšnim temeljitim dopisom. Zdravi!

G. C. Glaeser

FOTOGRAF. Povečanje slik

323 North 8th Street

SHEBOYGAN, WIS. Phone 295 Green

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

GOSTILNA!!!

JOHN DOBNIK

300 Reed St., Milwaukee, Wis

GOSTILNA!!!

ED. SIHRA,

izdelovalec finih Havana in domačih smodk. Tudi prodajam vse vrste tobak na debelo in drobno. 612 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se

mrzel in gorak prigrizek. : Pod vodstvom

Jos. S. Stastny

650 Blue Island Ave.

delika Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruha dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

Frank Gregorič

priporočam rojakom-prijateljem svoj fino urejeni

SALOON

na 101 Main St., LA SALLE ILL.

SALOON

z lepo urejenim keglščem in sveže Schoenhofen pivo priporočam

ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno dvorano za

zabave in zborovanja

TEL CANAL 1386

IMPORTIRAN TOBAK, prodajam

cigare in cigarete, razne vrste

pipe ter izdelujem in popravljam

dežnike in pipe.

J. VOKOUN, 559 W. 18. St.

Edward Pauch

gostilničar

663 Blue Island Avenue

CHICAGO.

TUKAJ živim rojakom in onim, ki

potujejo skoz Kenosha, priporočam

svojo na novo urejeno

GOSTILNO

v obilen poset. Hrana in stanovanje

se vedno dobi pri

LOUIS ROBSEL

113 Milwaukee Ave., Kenosha, Wis

Podpisani naznanjam

Slovencom in Hrvatom

datočim v svoji gostilni

zraven Atlas pivovarne razven dobre

Atlasove pive MAGNET tudi najboljša

California vina ter izvrstne rakije,

in sicer na

680 BLUE ISLAND AVENUE

Nadalje postrežem s prostim mrz-

lem in gorkem prigrisom dopoldne in

popoldne, a opoldne dajem izvrstno

kosilo za 15c s kozarcem pive ali

vina.

IG. F. HALLER, lastnik

Reinhold

Kroll

Izdelovalec in trgovec

na veliko s

“Žrtev razmer.”

Nesramna gonja proti M. V. Konda in nje klaverni konec.

V zadnji številki “Glas Svobode” smo pisali o klavernem izidu nesramne denunciacije, katero je bil povzročil maziljen efijalt na pram M. V. Konda, zaradi izdaje brožure “Žrtev razmer”, kot ponatis podlistka iz v Ljubljani izhajajočega dnevnika “Slovenski Narod”.

O tej nezaslišani gonji je “Slovenski Narod” z dne 2. aprila 1907 št. 74 pod dnevnimi vestmi pisal vseskozi stvaren članek, v katerem je izrazil svoje ogorčenje napram toliko proslavljeni ameriški “svobodi”.

Dotični članek se glasi:

“Žrtev razmer”. Svoj čas je priobčil naš list feljton. “Žrtev razmer”. Ta feljton je bil spisan po resničnih dogodkih iz življenja naših duhovnikov in dasi niso bila navedena niti prava imena niti pravi kraji, je vendar vsa javnost s prstom kazala na moža, na katerega je stvar letela. V tistih časih je bila konfiskacijska praksa še jako stroga, a vendar ni našlo drž. pravdnitvo nič zlega v tem podlistku. Škof Jeglič se je nalaš zaradi tega podlistka peljal na Dunaj in prosil pri ministrstvu, naj vendar konfiscira ta listek, ker silno mnogo škoduje klerikalizmu. Posledica teh škofovih prošelj je bila, da je ministrstvo ukazalo konfiskacijo, ki se je potem tudi naknadno izvršila. V Ameriki izhajajoči “Glas Svobode” je ta listek ponatisnil in ga izdal tudi v posebni brošuri, po kateri so ljudje hlastno segali in ki je itak jako malovrednim slovenskim duhovnikom v Ameriki mnogo škodovala. Duhovniki so vse svoje brezmejno sovražnost osredotočili na socialnodemokratski “Glas Svobode”, ker jim ta izpodkopava tla in začeli so ga preganjati z vsemi tistimi sredstvi, ki se jih poslužujejo samo katoliški duhovniki. Denuncirali so “Glas Svobode” pri poštini upravi, ki ima pravico tožiti. Kako so duhovniki nalogali slovensčine nezmožne poštne uradnike, to še ni dognano, niti kako so nalogali slovenskega jezika nezmožnega sodnika, a da so ga nalogali in prevarili, o tem ni dvoma, kajti sodba je gorostasno bedasta. Vsa obravnava je trajala pet minut! Famosni sodnik ni zaslišal nobene priče, nego kar obsodil urednika “Glas Svobode” na — eno leto. Seveda je obsojenec takoj storil primerne korake, da pojde stvar naprej in ni dvoma, da bo prva sodba ovržena. To vedo tudi klerikaleci. Ker pa so advokati v Ameriki dragi, upajo duhovniki, da nakopljejo “Glasu Svobode” toliko stroškov, da bo list uničen. V ta namen so tudi uprizorili vso lumparijo in najbrž tudi kaj žrtvovali, saj upajo, da se jim bo izplačalo in da bodo zopet slov. izseljence s svedrom drli, kakor časih, ko jim ni nihče nasprotovak. Ker klerikalce “Žrtev razmer” tako boli, poskrbeli bomo, da izide kmalu nova popolna izdaja te povesti v posebni knjižici.

Kakor rečeno, je bil ta članek stvarni in je odgovarjal povsem resnici. Silno smo pa bili presenečeni, ko je prinesel “Slov. Narod” z dne 1. maja 1907 št. 99 dopis iz New Yorka v katerem je dotični dopisnik vso resnico na glavo postavil, dejstva zasul, češ, da M. V. Konda ni zaradi izdaje brožure “Žrtev razmer”, temveč zaradi nekega dopisa iz La Salle sodno preganjan.

Dopis ima sledečo vsebino:

“Iz New Yorka. Nismo pričakovali, da se bode obsodba Martina Konde, lastnika “Glas Svobode” na Slovenskem tako tolačila. Omenjeni ni bil obsojen na eno leto zapora zaradi ponatisa “Žrtev razmer”, pač pa zaradi nekega dopisa iz La Salle, Ill. Kar je bilo tiskano v onem dopisu o nekem slovenskem duhovniku je bilo res, toda besedilo je bilo krivo obsodbe. V onem dopisu so rabili besede, katere v istini niso za natis ali za javnost in zaradi teh šurovih besedi, katere niso na čast nobenemu časniku, je izrekel sodnik obsodbo. Ako bi za oni farsovski faktum rabili dostojne besede, bi dosegli isto, da so onega slovenskega duhovnika pognali, in sicer ga je pognal nadškof čikaški. Besedilo dopisa je bilo pa pač precej robato in ga mora vsak

makari na pol izobraženi Slovence obsojati. V Ameriki je pa vsakdo obsojen, ako je zatožen, da je pošto uporabljaj v nemoralne namene. Baš te dni je bil obsojen milijonar in posestnik angleškega “Heralda” v kazni 31.000 dolarjev, katere je tudi takoj položil. Tu je velika gonja zoper nemoralne razglednice in slike in vedno je čitati obsodbe prodajalcev takih obsejnih slik. V Ameriki lahko perijodični časnik razpošilja lastnik za en cent 1 funt in imajo listi v to poseben privilegij, in sicer se imenuje second class matter, ali poštne pošiljke drugega razreda. Tu se ne smejo pošiljati odprtih računov ali terjatve po pošti, ne sme se nikogar žaliti pisмено, ker to imenujemo black mail, ali nečastno uporabo pošte. Pošta tu nima dobička, pač pa vsako leto par milijonov dolarjev izgube in ima vsakdo koristi in cene poštne pristojbine. Srečke se ne smejo pošiljati nobene vrste po pošti in jih tukaj takoj konfiscirajo ne glede na vrednost. Zato so pa poštni zakoni zelo strogi, ako se uporablja pošta v nemoralne namene ali surovo pisane knjige in liste. Toliko v pojasnilo glede “Žrtev razmer”, katere so že več nego pred letom dni bile priobčevane; edini dopis iz La Salle je bil kriv obsodbe. Zagovarjati se pa v tem oziru ne da nič, ker je tiskan list priča; nevednost ne velja tu, kakor tudi pijanost v kriminalnih zadevah ni olajševalen vzrok.”

Ustvaritelj tega dopisa je pokazal svojo zlobnost napram M. V. Konda, in da ne bi bil v stvari podučen, izključuje cela vsebina dopisa, ker govori nekaj o tukajšnjih tiskovnih razmerah, ter vse kaže da je z njegovim dopisom samo nameraval svoje “prijatelstvo” napram Konda izkazati.

Naj si bo kakor že hoče, ne bomo namen dopisuna preiskavali, marveč se zadovoljujemo s tem, ko ga javno pribijemo kot nizkotnega lažnika in naj si to bude kdor hoče.

Naj pri tej priliki še omenimo dotični dopis iz La Salle.

Dopis je bil prišel na uredništvo “Glas Svobode”, ko je bil M. V. Konda še lastnik lista, toda priobčil ga ni in ga tudi nikoli ne bi bil, ker ni bil za v javnost.

Ko sta Kaker in Molek list “Glas Svobode” kupilim (!!) potem prevzela, našel je “vrlj” Kaker dotični dopis v miznici in ga brez vsega vprašanja objavil. Molek je bil takrat pri Konda na hrani in stanovanju in ko list, dotično štev. domu prinese, je Konda prečitaval, ga takoj zahteval, da se listi ustavi, a Molek se je izgovarjal, češ, da so že na glavni pošti in da v mesto ne pojde. Čez nekoliko dni je bil Kaker aretiran in potem na eno leto zapora obsojen. Pač je “poštini” Kaker pri zaslišanju krivdo hotel na M. V. Konda zvaliti, toda mu ni bilo mogoče. Pri drugi razpravi je bil Kaker obsojen na 6 mesecev, a kazni je prestal samo 6 tednov. Z lažmi in zavijanjem se je znal iz “salamastike” potegniti, če se mu bo pa to tudi posrečilo v drugič in tretjič, to bomo vidli.

Taka je bila stvar, in lažnjivi dopis iz New Yorka je to pač vedoma in z nakano zasul.

Bog nas varuj pred “dobrimi prijatelji.”

Upravni svet orientalskih železnice je sklenil v svoji glavni seji, da razdeli od dobička v znesku 3.382.467 frankov dividendo po 25 frankov na akcijo.

Avstrijska mornarica, Bojna ladja “Cesarica Elizabeta” je došla 25. m. m. v Jokohamo. Prula je brez nezgode, moštvo zdravo.

Kolera v Petrogradu. Od 25. junija je obolelo v Petrogradu 99 ljudi za kolero, 34 jih je umrlo, število vseh za kolero bolnih pa še znaša 429.

Smrtna obsodba. Porotno sodišče v Devinu je obsodilo trgovca Otona Thenerkaufa v smrt na vešalih. Ženjal je svojo hišo, da bi dobil zavarovalnino. V ognju pa sta poginili tudi njegova žena in otroci.

Konkurz denarnega zavoda. — Dunaj. 1. julija. Denarni zavod “Allgemeine Kredit und Spargesellschaft “Merker” je napovedal konkurz. Pasiva znašajo več milijonov. Ravnatelj je na svoji mizi pustil pismo, v katerem pravi, da je skočil v Donavo. Ravnatelj je baže oškodoval banko za več milijonov.

Satanov smeh

(Konec.)

Tudi to noč so bile njene misli pri Brezmadežni. Ali neki strah jo je prešinil vsakokrat, ko je obrnila nemiren pogled na sliko. Neko nerazumljivo očitjanje in pritajeno žuganje se je skrivalo za njenimi očmi in jo hotelo siloma odtrgati od slike na steni. Že nekaj dni ni bila njena molitev nič več tako zaupna in iskrena, kakor v prejšnjih letih in večkrat se ji je sanjalo, da ji je nekdo ukradel sliko s stene in jo razbil in zamazal... Kolikokrat se je zbudila v nemirnih sanjah in vstala, da se prepriča, če je slika z Marijino podobo še na steni. Visela je vedno tam, kjer je bila, mirna in nepoškodovana. Odkar se je zaljubila v tistega sladkega, črno oblečenega gospoda z obritim obrazom in skrivnostno lepimi črnimi očmi, so se godile v njeni duši velike izpremembe. Nič več ni bila takó otročje zadovoljna in razposajena, v nekem neumljivem ognju so gorele njene prsi in nekaj očitajoč strah je seval plašno iz njenih oči, ko se je pogledala v zrcalu... Na misel so ji prihajale knjige, ki jih je čitala v samostanu. Velike, zlatovezane knjige so bile, okrašene s starinskimi slikami in debelimi, umetnopijskimi začetnicami. In kakor so bile nenavadne tiste knjige na zunan, tako so bile tudi po vsebini silno čudne in nerazumljive. Debele liste so napolnjevale čudežne zgodbe o izvoljenkah božjih, ki so se junaško upirale skušnjavam in svetnim slastem in si tako priborile častni sedež v nebeskem kraljestvu. Device svetnice, ki so bile v samostanskih letih njen najlepši vzor, so ji vedno in vedno prihajale na misel in večkrat ponoči, ko se je v nemirnih sanjah zbudila, je pokleknila pred Brezmadežno in molila... Često je slišala v samostanu o zapeljivih ljudeh, ki iščejo žrtev med nedolžnimi dekleti, ki jih s sladkimi in umetno vabljenimi besedami in obljubami preslepe ter jih pahnejo v telesno in duševno smrt.

... Bala se je tistikrat moških in stresla se je do dna srca, ko jo je kje na cesti zadel globok, sladkavski pogled... “Skušnjavec je!” Odkar je pa živila med svetom, je pozabila na pobožne zgodbe v samostanu in privadila se je ljudji, ki se ji niso zdeli več taki zločini kot so jih slikale pobožne knjige in redovnice. Privadila se je tudi na moške poode, besede in obljube in tako se je zgodilo, da se je Evfronija zaljubila kakor se zaljubi vsako dekle, ki je idealno in neizkušeno...

Lepa in strašna obenem je bila njena ljubezen. Čutila je, da ji je tisti sladki gospod osvoil telo in dušo in da je v njegovi bližini sirota in brez moči. Iznočeta si je bila še popolnoma v svesti svojege ravnanja in duševnega ravnotežja, potem je pa polagoma izginjala moč iz njenega telesa, volja je pešala kakor sveča, ki bo vsak čas ugasnila in njena duša je prehajala boljbolj in oblast nekega drugega, neznanega... Strah jo je bilo včasih, ko je bila ponoči sama in se je prebudila. Zdelo se ji je, da bo zdajinzdaj prišel tisti sladki gospod z jezimi očmi, temnim čelom, da jo bo sunil od sebe, jo pahnil v blato in zbežal dalje s satanskim smehom... Takrat je sklenila, da bo pretrgala vse zveze z njim. Tudi on je hudoben kakor so drugi...

Pred nekaj dnevi je bil zadnjikrat pri njej. Evfronija ta dan ni šel iz spomina. Zelo sladko ji je govoril tisto popoldne in jo poljubljal čisto nespodobno. Skoro ni vedela, kako je prišlo do poljuba in kako se je stvar razvijala dalje... Govoril je zelo samozvestno o svoji mladosti, o ljubezni in življenju, ki ga je Evfronija slutila samo v sanjah. In kadar je prenehal, jo je pogledal z nekalsim divjim ognjem, da jo je bilo strah... Bala se je njegovih oči, iz katerih je žarela ljubezen in strast, a ni se jim mogla ogniti. Tisti vroči plamen je polagoma absorbiral moč iz njenega mladega telesa in njena volja je prehajala kakor v hipnotičnih sanjah iz njene duše in se zlivala in izgubljala v neki mogočni, nepoznani volji moža... In svojo

moč in voljo je opetovano poudarjal črni kavalir. Ko se je nagnil k njej in jo z obema rokama privil nase, je njena volja izginjla popolnoma, slaba in brez orožja je ležala v njegovem naročju... Evfronija je pokleknila pred Brezmadežno. Njena glava je bila težka od divjih sanj in nejasnih misli. Hotela je moliti, a besede so ji zastajale v grlu, nekaj umazanega se je bližalo iz teme in osvojilo jo je iznova spanec. Vstala je, upihnila svečo in padla vznak na posteljo...

Marija je gledala s stene kakor navadno, ljubeče in usmilenjo. Dolge, svilne trepalnice so bile kakor vlažne od solz, na ustnah je ležal izraz žalosti...

Evfronija je jokala:

“Kaj hočete od mene, jaz ne morem, ne smem, pustite me...”

Satan se je zlobno smejal.

“Vem, da ne moreš, ženska si, slab tvor... O revica, kako se mi smiliš. Niti toliko moči nimaš, da si odpneš... o miserere... In govorila si, da si močna kot jaz, da si vstanu vse storiti... Vse... odpeti... malenkost... o ženske, o revice... ha, ha!”

Skušnjavec je slavil zmago. V ženski se je oglašal ponos, kljubovalnost ji je silila v glavo, prsi so ji tolkle in se nemirno dvigale. Ne zato, ker hoče on, ampak zato, ker hočem jaz, jaz slaba ženska. Da, vse sem vstanu storiti, vse... vse... Pokažem ti, da nisem slaba, da nisem revica, uničim te, ponizam tvojo oholost in ubijem tvojo moč. Jezno je zgrabila za pas, vrgla ga je v kot... Že leži na tleh...

S stene je pogledala Marija... “Evfronija!”

Evfronija se je zbudila.

“Kdo me kliče?”

V sobi je bilo mirno in tiho kot prej. Pes ob postelji se je prebudil in je prestrašen skočil pokoncu. Solnce je stalo že visoko in s ceste je prihajal hrup in ropot... Evfronija je stala ob oknu. Težko je dihalo in boleste poteze so se začrtale na njenem obrazu. “Moram, da si bile le sanje...”

Gledala je skozi okno. — V spomin so se ji vračali prošli dogodki, žalostni, umazani spomini... “O, da bi bile le sanje...” A niso bile sanje. Evfronija je čutila greh, ki je ubil njeno mladost in otroval njeno dušo. Spustila je glavo na okno in je jokala... V njeni duši se je smejal satan... Kakor bučec, razdirajoč hudournik je bil njegov smeh, poln zavisti in peklenske zlobnosti: “Ha, ha, ustvaril bom novo človeštvo na razvalinah vere in morale... Ne take, kakor jih je ustvaril Jehova iz ilovice in blata. Moji ljudje bodo iz moči in volje!”

Evfronijo je pretresel nadnaraven strah. Vzela je dragoceni drobiž iz žametne škatlice in ga razmetala po sobi: “Za ta drobiž sem prodala dušo...” Čutila je satana, ki je bil iz moči in volje in sram jo je bilo svoje človeške slabosti. Nič več ni molila od tistega trenutka in ko je z drhtečimi rokami smejala s stene Brezmadežno, je začutila v svojih rokah moč, ki je stala izven greha in kreposti v nevpogljivi volji... Brezmadežna je bila žalostna na smrt... E. Koritnik.

Obesil se je župnik v Kogelhofu na Štajerskem, Ivan Uhl. Dobili so ga 29. junija. Vzrok je baže bolezen.

Razlika v hrani.

Velika razlika se dobi v hrani, vendar na se ne oziramo dosti na kolikrat, temveč koliko tečne hrane eden ali drugi zavžije. Vživajte toliko hrane, kolikor vam stori dobro in kolikor potrebujete tako, da ne bode imeli nobene sitnosti po obedu. Če pa opazite, da Vaš tek in vaša kapaciteta za hrano ni tako dober kot navaden, vzemite takoj Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Isto bo dalo moč vašemu celumu prebavnemu sistemu in bo vplivalo, da sprejema in prebavi dovolj tečne hrane. To zdravilo je napravljeno iz čistega, starega, rdečega vina in zelišč in ni mu para za lažnejše zločin in črevesnih boleznih. Pospešuje tudi kri. Isto bo utrdilo telo, napravilo novo kri in dalo novo energijo.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 616—622 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Cunard, Ogrsko, Ameriška Linija

Iz New Yorka v zredozemska in adrianska pristaništa

V Reko čez Gibraltar, Neapol in Trst

Pannonia, Novi MODERNO ZGRAJENI PARNIKI NA DVA VEJAKA, Od 10.000 do 13.000 ton, Carpathia, Utonia

Posebno zgrajeni v to svrhu in bojo redno plui na tej črti skoz celo polletje in zimo; pridružila se bodeta še dva največja svetovna parnika CARONIA in CARMANIA. Obiščite naše zastopnike glede cen in izvanrednih komodnosti za med krovne potnike. — Za nadaljna pojasnila obrnite se na

CUNARD STEAMSHIP CO., LTD.,
F. G. Whiting, M'g'r Western Dept., S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts. Chicago, Ill., ali na lokalne agente vsepovsod.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Čistim stare obleke in izdelujem nove

po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., blizo 18. ul.,
CHICAGO, ILLINOIS

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uradije na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8.30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.
DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

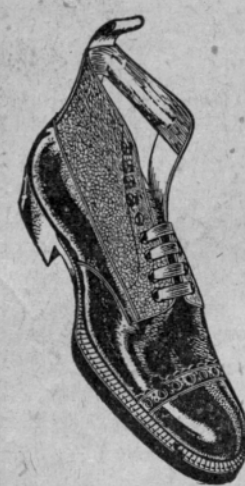
W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM
POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago
TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Razprodaja letne obuče

pri M. KARA, 1915 S. HALSTED ST.

Vsa zaloga naše letne obuče mora biti razprodana še ta mesec neglede na ceno. Obiščite nas, povprašajte se po teh čevljih in prihranite si denar

Moške rmene čevlje, kateri so se prodavali po \$2.50 in \$3.00, dobite sedaj za... \$1.98
Moške niske čevlje, oxford, rmene, črne, nekatere tudi lakirane, samo male št., \$2.48 in 1.98
Damski črni in žolti čevlji, oxford, večina male številke samo... \$1.39, 1.29 in 89c
Dekliške, žolte, črne oxford s šnurami ali s pasom, to prodaj samo... 98c
Otročje čizme, s šnurami ali gumbi, črne lakirane s žoltimi ali temnoredčimi trakovi, cena \$1.00 to razprodajo... 79c in 69c

Imamo poleg teh nizkih cen še veliko druge obuče, na kateri smo snižali ceno, tako, da vsaki lahko kupi kaj, kedar nas obišče.

M. Kára, 1915 S. Halsted St.

STARA H. ŠTEV. 760.

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

BRUTALNOST NAPRAM NASELJENCEM.

Nova, brutalna vlada, katera z ubogimi, delo in živče iščočimi beguni starega sveta z vso grozovitostjo kapitalističnega človeškega zaničevanja ravna, se je nastanila z komisarjem Williams na priseljniškem otoku Ellis Island.

Stoterin je bil minule dni vstop v to, njim dozdevno obljubljeni vstop, ki ga ni nikoli zamogli po samovolji komisarja od 10 na 25 dolarjev povisano svoto pokazati. Štoterin je bil od čuvajočih angeljev naselniškega urada vstop v "Paradiž" neomogočen, ker se jim ni dala prilagoditi, da bi s tukaj živčimi sorodniki ali svojci v dotiko prišli.

"Severna Amerika je dežela neomejene možnosti". V raznovrstnih glasovih doni na ušesi ta lepi stavek vsem bednim in pehnam v Evropi. Agenti parobrodskih družb, plačani naborniki kapitalističnih organizacij in korporacij in, last but not least, javni uradniki raznih držav severne Amerike držijo se stalno v gospodarstveno najmanj prosperiranih dežel in spodbujajo ljudstvo k izseljevanju. Oni jim pripovedujejo o sijajnih plačah, o kratkem delavnem času, o svobodi in o ugodnostih kako se z lahkoto kviško pospne. Oni jim slikajo sleparske slike, katere se lahko kosajo z vsako fata morgana v puščavi in večinoma tudi tako hitro in temeljito zgine kot le-ta.

In potem pridejo ti ubogi o-slepljeni slehočolci na naše obale, ter se jih lahko-smehljaje zavrne, ker so vse mostove v stari domovini porušili in njih boro imetje razmetali v svrhu, da so si potnokat kupili in sedaj nimajo potrebnega denarja tukaj za izkazati! Kdo zamore zapopasti kolika trdosrčnost in brutalnost v tem leži? Kakšna neverojetna samovoljnost tiči v določitvi gotove svote potrošene, kdo more to tajiti; brez ozira na brezmejno to-poglavost tega sploh.

Sicer, kaj pa je deset ali petnajst ali petindvajset dolarjev potrošine za osebo, kateri je občevalni jezik in dežela neznan? Kako brzo so potrošeni in kako malo varuje priseljence, tudi tukaj, v deželi svobode, da postane bedni suženj, kakoršen je bil v stari domovini? In kako malo ga varujejo vred tem, da tukaj takoj nizkoten konkurent tistemu postane, koji je bil v stari domovini razredni sodrug? kajti on mora delati in sicer takoj delati. On ne more čakati, dokler se njemu prostor nudi, koji delavni pogoji ali plačilne obljube mu ugajajo. Na kratko rečeno, "trošnina" ga morabiti za prve dni obvaruje skrajne sile, toda zagotovila katerega naseljniški urad v tem išče, ni moči najti.

Toliko groznejše in odgovornejše so te najnovejše zvijače, katere se naseljence delajo. Delavni masi tej deželi ni na nikakšen način pomagano, bedne, kateri si mislijo tukaj novo življenje ustvariti, se jih oropa za zadnjo nado. Vse kaže kot da se je naša bournauzija na to vrgla, da naseljevanje, katere značaj se ji preveč revolucionaren vidi, kolikor možno omeji.

Delavski razred v Zdr. državah ve temu nasprotno prav dobro, da on naseljevanje nemore ovirati, če bi tudi hotel. Za sedaj je meščansko časopisje v Evropi z svojimi bajkami v prilog ameriške veleindustrije, toliko doseglo, da je v Zdr. državah več delavcev, kot je ponudka dela. Zatorej še ne bo konec proletarskega prese-ljevanja; toda bo dolžnost mednarodni razredni solidarnosti, da ameriško delavstvo za to skrbi, da nju, na tukajšnji obali privabljeni brati in sestre ne bodo zopet

tiranskemu samovolju kakšnjega carizma ali pa autokratski bournauziji izročeni.

DRUŠTVO "SLAVIJA" Št. 1, S. N. P. J. IN NJE KANDIDA-TI ZA DELEGACIJO V CLE-VELAND, OHIO.

Pa naj še kdo reče da se čudeži ne gode! In da se je pri društvu "Slavija" št. 1, pravi čudež zgodil, nam dokazuje izid volitve delegatov za konvencijo S. N. P. J. Svojege upliva domisljačiji Zavertnik je z njegovo kandidatu-ro propadel; ni delegatom izvoljen in to je ja čudež.

Tako bi si marsikateri mislil, kdor temeljiteje ne pozna humbug Joža Zavertnika, v kojim "meštirju" je on mojster da mu ga ni para.

Ali temu ni tako. Da ni Zavertnik delegatom izvoljen je edino vzrok, ko so člani društva "Slavije" št. 1 sprevideli in se zavredli, da Zavertnik ni nič drugega, kot nizkotni humbugar, tako v mišljenju kot v dejanju in kdor si njega za kaži-ot izvoli in njegove "izborne" svete posluša je prav gotovo — zgubljen.

Zavertniku se ni nikoli najmanj na misel prišlo, da bi kaj v korist in blagor ljudstva storil, kaj stori, je vedno zahrbtna krivka, za katero sebični in podli nameni tičijo in Zavertnik je vedno in povsod pripravljen svojega bližnjega izdati, samo če mu kaže lastna korist. Smelo trdimo, da Zavertnik nima ne enega pravega prijatelja in to zaradi tega, ker vsaki takoj sprevidi nakane njegove, katerih se pošten človek sramuje. Njegovo zvezno prijateljstvo obstoji iz oseb ala Kaker, Molek, Petrič in take-jednake, ker "gliha skup štrih."

Društvo "Slavija" št. 1, je bilo uzorno društvo. V blagajni je bil denar okoli \$400 in se ve tudi ni imelo dolga. Prišli so drugi časi, časi katerih društvo ne bo kmali prebolelo Zavertnik si je znal lahkoverno pristaše in pa take, katerim ni za mostvo bogsivedi koliko, pridobiti in društvo je začelo hirati na zastrupljenju, katero iz Zavertnika puhti, kajti kjer je vsega znajoči, vsega vedni in pa že vse "pošteni" Zavertnik, tam je okoliše okuženo. To je resnica in pride čas, morabiti prej kot si kdo misli, ko se bo to dokazalo.

Društvo "Slavija" je šlo svoječasno do 180 članov, a kje so sedaj? Nekaj jih je paša Krže po Zavertnikovem nasvetu, ven po-metal, to pa tiste, katerih sta se naj bolj bala; drugi so pa iz društva izstopili ker se jim je nečuvani terorizem gabil. Le nekaj zavrednih mož straja pri društvu, u-naioč, da pridejo drugi časi, toda če pridejo taki kot so nekdanji bili, tega ne bo več, voz, gospodarstveni voz je zavožen in nemora se več na prejšnjo mesto postaviti. Zavozila sta Zavertnik in Krže in pa tisti kateri so se očividnemu humbugu vklonili! —

Predaleč nas bi privedlo, če bi hoteli vse krivice naštevati in za to se omejimo samo na volitev delegatov.

Da je Zavertnik propal, kaže da njegova zvezda zatemuje. Francoski cesar Napoleon I. je bil male postavte toda velikanskega duha; Zavertnik je pa velikanska dolžina a pravcata duševna reva. On ni na to mislil, da vsaka krivica se masčuje prej ali slej, ali masčuje se že in masčevala se bo temeljito.

Bilo je nič manj kot 6 kandida-tov. Pri prvemu glasovanju je oobil g. Mohor Mladič 16 glasov, Zavertnik 16, Frank Stonich 32, in čujte — "poštenjak" Kaker je dobil s svojim glasom — 6 — glasov.

Ko je Zavertnik vidil da pride do ožje volitve, ob jednom pa tudi sprevidel da njegova kandidatura je od muh — je hitel izjavljati, da on od svoje kandidature odstopi. Tukaj je hotel pokazati svojo "grozno kunšt", mislil je namreč, če od kandidature odstopi je izvoljitev njegovega ožjega vristaša Frank Stonicha, zagotovljena.

Člani niso privolili v takšen kompromis, in volilo se je v ožjem krogu, ter bil Stonich z 38 glasov izvoljen. Zavertnik je sicer dobil zvestega pristaša v Stonichu, toda da bi on v toliko uplival in pripomogel da bi "sosed izza plota" — enotno glasilo postal, ne verujemo.

Značilno je, kako so se tiči lepo razvrstili. Petrič frank z treimi glasovi kandidat pri "Narodnih

Vitezih", Zavertnik propal kandida-tidat pri "Slaviji", in pa ko društvo še zmerom 120 članov šteje, tedaj 16 glasov pomeni toliko, kot da kolovodja Zavertnik je ničla, mrtev in sedaj en dan bo zginit iz površja, kar je že zdavnaj zasluzil.

Sicer pa, da ni delegatom izvoljen, toliko boljše za njega. Na konvencijo pride nekaj mož, kateri bi z Zavertnikom temeljito obračunali, tako pa ne bo mogoče; Zavertnik se rajši pod klop skrije kot pa da bi odgovor dal, kar je zakrivel v pogibel S. N. P. J.

Kjer je Zavertnik, tam je ne-sreča. V Ljubljani je soc. demo-kratska stranka ob 200 gl. prišla, Zavertnik ve kje so; v Trstu je strankino Glasilo "Delavec" propadel, Zavertnik ve kdo je bil krivec temu, v ljubljanski sirotišnici se morabiti še danes sirota nahaja, sorodniki tu v Ameriki so denar, da sirota sem dobi-o sebi izročili, kdo je tista oseba? Zavertnik ve, a sirota, kakor rečeno, je morabiti še v sirotišnici, vsaj sem v Ameriko jo ni. Bilo je \$80, kam je bil prišel denar, in kako se je bil porabil in še lepši pa kdo in kako da se je denar vračal, o tem bomo se spregovorili, pisma in priče imamo na razpolago. Takisto bomo tudi spregovorili še besedo o zadevi Zavertnika in Anton Kunca iz Dol. Logatca na Kranjskem. Imamo pismo od tukajšnjega odvetnika g. Saltila pri katerim se je Zavertnik izjavil da Anton Kunca ne pozna in da ni nikomur niti centa dolžan. Kunc je sosed Zavertnikove rodbinske hiše, službovala sta skupaj pri železnici in bil je Zavertnik pri Kuncu v gostilni, a vžleč temu ga "poštenjakar" ne pozna in zakaj ga ne pozna ali poznati noče, bomo pisali, pisma imamo v rokah in še druge stvari imamo, katere do neba smrdijo. In taki ljudje se silijo v o-spreddje, hočejo biti ljudski voditelji pa še niti za strašilo v pro-so ne bi bili, se bi jih preveč pri-jelo.

Tedaj, kakor smo omenili bil je kot kandidat tudi "z božjo previdnostjo" navdahnjeni Kaker. Predrznost, nečuvana predrznost! Ko je bil ta možakar vprašan če kandidatura sprejme, hitel je na eno sapa: ja — ja — ja, sprejemem, sprejemem, sprejemem, in dobil je 5 glasov z njegovim 6. —

Kaj to pomeni? Kdo je oddal svoj glas Kakerju? To je škandal vseh škandalov! Kdor je v prilog Kakerju oddal svoj glas iz norčije, tako je dotični res brez pame-ti. Delegacija katere skupno 4000 članov zastopa ni mikakršna be-darija, stvar je preresna da bi se falsifikatorja in ponejevernika delegatom volilo. So pa resno Kakerja "delegatom izvoliti" mislili, tako so pa slabši kot otroci, ki ne vejo kaj delajo. Škandal tu, škandal tam!

Edino ena je, katera obeče da se utegne vsaj nekoliko do roba pripravljeno S. N. P. J. zopet v red privesti, in to je ko bo nekoliko delegatov takih, ki so možje ter se ne bodo dali za čašo pive in priilznjene besede za nos potegniti.

Ves glavni odbor z hujskači ala Zavertnik vred takoj na zatožno klop žnjimi. Obračunati je veliko, grozno veliko, obtožbe v "Glas Svobode" so opravičene in za to naj se možakarji zagovarjajo ako jim je mogoče.

Kar so jednotnega denarja po nepotrebnem zapravili, naj povrnejo, potem pa jih poslati v Pullmanu v deveto deželo.

Značaja, tega manjka, ako bi možakarji samostojnost imeli, bilo bi marsikaj drugače, a tako —

V prihodnji šte. "Glas Svobode" spregovorimo o "obrambnem odboru", da pokažemo našim cenjenim čitateljem, kakšnja mojstra sta Krže — Zavertnik o farbariji in kako se dajo kalini vloviti, da denar preč mečejo namesto da bi družini kruha kupili.

Nemški razuzdanci. V Saarbrückenem so zaprli 21. m. m. nenadoma 40 oseb, ponajveč iz boljših rodbin. Dognali so namreč, da so ti razuzdanci počenjali jako me-čedne stvari v hotelih za tujece z mladimi šolaricami. 24 dekije je priznalo in izpovedalo o celem početju, nakar so jih seveda izključili od podnuka in izročili staršem. Preiskave se nadaljujejo in bodo kakor kaže odkrile še več zločincev.

Zakaj smo prisiljeni organisirati unije?

Piše illinojski premogar.

Angleški pisatelj Bacon pravi: "Read not to contradict nor believe, but to weigh and consider." Da resnica! Ne čitaj zato, da bi uporekal ali verjel, temveč pretehtaj vsebino in pomisli! —

Dragi bratje delavci! Dovolite mi, da Vam ukradem malo časa in da vas potegnem v diskuzijo o stvari, ki je na vsak način velpomembna za vsacega nas delavcev. V tej diskuziji bom odprl in ker se gre za interese delstva se ne ustrašim če koga nehotе užalim, saj jaz sem bil tudi mnogekrat užaljen in privadil sem se že vsaki žalitvi.

Skočimo kar v stvar. Zdi se mi skoro nepotrebno, da bi vas vprašal če ste član kake organizirane unije, posebno Vas čitatelje "Glas Svobode" ker kakor se mi dozdeva, je vsaj večina čitateljev organizirana v dobrih delavskih unijah. Oni delavci pa, ki še niso člani delavskih unij, in ki se vstopu v iste branijo s vsimi štirimi pa svetujem, da poberejo svoja šila in kopita ter jo udarijo v temno Afriko za Theodorjem, ker sram jih bi moralo biti, ako bi pogledali obraz unijskega delavca in v sreč goli mrznjo proti njemu. Taki delavci nimajo prostora v tej deželi organiziranega delavstva in najprimernejši prostor za-nje je, kakor že rečeno afrikanjski "jungle".

Kot član vaše unije se morate vedno boriti za boljše stanje, manjši delavni čas in večjo plačo. Ali če se tako pripeti, da so razmere delavnega časa in plačila v vaši obrti primeroma ugodne, ali vsaj take, da ste z njimi začasno zadovoljni, potem pa morate vedno čuvati in pripravljati biti za vsak boj, v katerem bi se vam skušalo prikrajšati vaše že obstoječe pravice. Delavec, glej, ali ni po-tem že skrajni čas, da premisluješ o širšem in popolnejšem po-bratritvju interesa vesoljnega proletarijata? Se ve da!

Unionizem je prva stopnja v pripoznanju interesov delavstva. Dolgo časa predno so delavci prišli do prepričanja za potrebo pripoznanega družabnega sistema, so razne okolščine, kakor plača, delavni čas itd. zahtevale, da so se organizirali v svrhu obrambe proti svojim delodajalcem. To že potrjuje fakt, da delavci niso še nikoli dovolili, da bi bili njihovi delodajalci člani strokovnih unij, potem pa naj je bil delodajalec še tako blaga duša. Zdrava pamet nas uči, da delodajalec ima popolnoma drug interes kot pa delavec, in radi tega delavstvo ne smatra za koristno, da bi bili delodajalci ob enem tudi člani delavskih unij. Interes delodajalca je nasproten interesu delavstva in obratno.

Diferenca interesa je taka, da gre skozi ves proces moderne družbe.

Če pomislite nekoliko, bodete kmalu spoznali ta fakt. Največje zlo pa je, da nečete misliti in ste raje pustili, da so drugi, ki so z vami v konfliktu za vas mislili, ali pa ste raje pomislili o kaki igri, kartanju, plesu, zabavi in mogoče prevečkrat studirali "pivoologijo". Seveda vse to pa je samo nekako zrcalo in refleks tega industrijalnega pekla, v katerem živimo.

V svojem življenjskem dnevu blodite, se spodtikate, iščete sveta in pameti pri politikarjih, pridigarjih, profesorjih, katerih interes pa je, da vas zapeljejo. Ti možje so vsi zelo globokomisleči in "brihtni", ampak razlika med vami in njimi je ta, vsaki izmed teh živi po drugih okoliščinah. To se pravi, da oni ne opravljajo takega dela kot vi ali boljše rečeno, oni sploh ne vedo kaj je delo in tako v njihovem očigledu zgle-da življenje popolnoma drugače kot pa v vašem, iz česar pa sledi, da kar vam povedo in svetujejo prav gotovo ni v vašo korist tem-več le v škodo. Delavec! Lastna, marsikaterikrat dokaj britka skušnja te uči, da ravno ti ljudje, h katerim se zatekaš za svet in po-nuk, so še vsigdar podajali roke delodajalcem, potoevali se za "open shop", večji delavnik in manjšo plačo in še vse eno do-voliš, da te take pijavke pregovore, da jim veruješ, kadar bombastič-no govore (posebno ob času voli-tev) o dobrotah tega ali onega

Dalje na 6. strani.

Belokranjci pozor!

Oni rojaki, ki žele nakupiti si v starem kraju lepih zemljiških parcel, kot njiv, travnikov, stel-nikov in gozdov, kakor tudi vino-grad zasajen s novo trto se naj pismeno ali osebno oglašajo na spo-daj podpisane lastnika.

Posvetstvo leži v občini Rosal-nice, okraj Metlika.

Natančneje informacije se do-be pri upravnistvu "Glas Svobode Co." 597 W. 20th St. ali pa pri lastniku:

Martin Nemanich,
813 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Josip Komar

164 Reed St., Milwaukee, Wis

priporoča rojakem svojo
lepo urejeno

GOSTILNO.

Snažno prenočišče se vedno dobi
Rojakem, ki potujejo skoz naše
mesto se za obisk vdano priporo-
čam

In 17 JEWELLED RAILROAD WATCH

Patentiran navijalnik,
za moške ali ženske 18k
SOLID GOLD filled z
lepo okrašenim dvojnim
pokrovom, derži vedno
korektni čas, primerne
delavci na železnicih,
JAMČENA ZA 20 let.
Za prihodnjih 60 dni
poslujemo to uro na vsak
naslov po C. O. D. za
\$5.75 in vnoze troške na
pregled, in ako ni, kot
se tu reprezentira NE
PLAČAJ NITI EN CENT. Pomisli pa, da lahko
plačaš \$35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od
domačega zlatarja. Posebno dobro 14k pozlačeno
verzično in privezek darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH CO

505 ATHENEUM B'LD'G. Chicago

Vsak slovenski delavec
mora čitati svoje glasilo
t. j. "Glas Svobode!"

Najstarejša slovenska tvrtka

EMIL BACHMAN

580 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim
društvam za izdelovanje druš-
tvenih znakov, gumbov, zastav
in vsakerih potrebščin. Izdelek
je najfinejši in najokusnejši, pri
tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za
pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin.
Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

EDINA VINARNA

kitoči najboljša kalifornijska
in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite ga-lon
vina, ali več, tedaj Vam
pripeljemo isto na dom —
brezplačno!

Naša kapljica je izvrstna in kdor je pil naše vino, trdi, da
ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard, 620 Blue Island Ave.

TELEFON
Canal 842

Missouri!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel od J. Boyden
ali Star Ranch. del posestva to je kos ležec v Ripley okraju, Mo., in
obsegajoč 3800 najlepše ravnine in najboljega sveta. Ta zemljišče se-
daj vržem na trg med ameriške Slovence in sicer s takimi ugodnimi
pogoji, da si lahko vsak omisli lastno ognjišče

PRIHODNJI BANAT AMERIKE!

Cena akru \$15.00. Pogoji: \$6.00 na akre takoj, ostanek pa
kedar hočeš s 6 proc. obrestmi. - Kdor se noče baviti s lesom, ga jaz
vzamem v nakup in tedaj plača samo \$10.00 akre in sicer \$2.00 takoj,
\$8.00 pa na izplačila. - Kedor meni les prepusti, dobi ves rezan les za
gradbo poslopij zastoj. Nikdo ne more kupiti več kot 40 akrov, iz
vžemši če je velika družina, tedaj lahko kupi 80 akrov. - Speku-
lantom se ne prodaja niti čevlja zemlje. - Tekom 10 let bo svet vreden
po \$100 akre. - To zemljišče leži približno 1 do 6 milj od slovenske
naselbine in ob železnici. - Vse posetne in lastniške pravice dobi-
te takoj. Pišite po natančne informacije

F. GRAM, Naylor, Mo.

naselniški zastopnik za državo Missouri

Opazka. Nekoj malega se tu di še lahko kupi med slovensko naselbino

NEKAJ NOVEGA ZA ČLANE

V zalogi imamo krasne pozlače-
ne gumbe za manšete z znakom:

Kdor želi par takovih gumbov,
naj nam pošlje 75c v znakmah
in pri večjem odjemu pa naj pi-
še po ceno. Pišite tudi po cenik
razne zlatnine, kot ur, verižice,
uhanev itd. Vsak član S. N. P.
J. naj bi imel par tak. gumbov.

Dergance, Widetich & Co.

1622 Arapahoe St.,
DENVER - COLORADO

Schlitz pivo na čepu.

Louis Bergant

SALOON

257 First Ave., na ogalu Park St
MILWAUKEE, WIS.

Biljar na razpolago.

Slovensko Na- rodno Samo- stojno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLJENO
25. aprila 1908 in inkorporirano
dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN ARKO,
Ravensdale, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC,
Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: MIKE FERLICH,
Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v
mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgetown
pri Frank Ludwigu v prvem nadstropju

Slovenska Narodna Podporna Zveza

Chicago,

Illinois.

Vstanovljena dne 1. septembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 937 Blue Island Ave.

JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave.

JOHN VERŠČAJ, blagajnik; 1411 Clarence Ave., OAK PARK, ILLINOIS

NADZORNIKI:

JOSIP VRŠČAJ, MAR. V. KONDA, ALOJS SKUBIC.

Zdravnik: B. J. DVORSKY, 55 Fisk Str.

Vsi v Chicagu, Illinois.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Josip Ivanšek, 1517, S. 43rd Ave. Chicago, Ill.

Iz urada glav. tajnika S. N. P. Z.

Sprejeta nova društva.

Št. 22 v Indianapolis, Ind.: Josip Pušnar, c. št. 541; Mihael Stonič, 542; Anton Gulič, 543; Alojs Bučar, 544; Josip Rolih, 545; Jakob Monfreda, 546; Ivan Zobe, 547; Ivan Kovač, 548; Franc Močilnik, 549; Ludvik Ipavec, 550; Jakob Jerončič, 551; Anton Brišnik, 552; Martin Raunik, 553; Martin Bernot, 554; Martin Androja, 555. Uradniki: Jos. Pušnar, predsednik, 725 N. Warman Ave.; Mihael Stonič, tajnik, 718 N. Warman Ave.; Anton Gulič, blagajnik, 725 N. Warman Ave. — Seje se vrše prvo nedeljo v mesecu.

Št. 23 v Lemont Furnace, Pa.: Peter Menart, 572; Ivan Gregorčič, 573; Urban Rupar, 574; Ivan Rožane, 575; van Gasvoda, 576; Josip Retar, 577; Ivan Rukše, 578; Josip Novakovič, 579; Anton Rupar, 580. Uradniki: Peter Menart, predsednik, Box 23; Ivan Gregorčič, tajnik, Box 51; Urban Rupar, blagajnik, Box 88. Vsi v Lemont Furnace, Pa. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu, pri Ivan Gregorčiču v Lemont Furnace.

Pristopili:

K društvu št. 2 v Claridge, Pa.: Josip Boltič, 556; Albin Razpotnik, 557; Paul Zupančič, 558.

K društvu št. 5 v Darragh, Pa.: Franc Mlekuš, 559.

K društvu št. 6 v Winterquarters, Utah: O. Bregar, 560; Alojs Blažič, 561; Franc Bregar, 562; Josip Podbevšek, 563.

K društvu št. 7 v Arona, Pa.: Franc Sosnar, 564; Mihael Rajer, 565.

K društvu št. 9 v Leadville, Colo.: Ivan Jeršin, 570; Mihael Mušič, 571.

K društvu št. 10 v Moon Run, Pa.: Matavž Dolinar, 566.

K društvu št. 11 v Mount Olive, Ill.: Jakob Končina, 567.

K društvu št. 16 v Clinton, Ind.: Valentin Podobnik, 568.

K društvu št. 20 v Cleveland, Ohio: Ivan Glavič, 569.

Naznanilo.

Vsem cenjenim društvom S. N. P. Zveze s tem naznanjam, da zopet je korak napredka, ker samostojno D. P. Društvo Balkan v Milwaukee, Wise, pristopi v našo Zvezo še pred konvencijo, ter pošle delegata na prvo glav. zborovanje.

Nazdar! Brati rojaki, le tako naprej. Vsa samostojna društva naj bi tako storila, ter pristopila k S. N. P. Zvezi v Chicagu, Ill.; sigurno bi to bilo koristno in velepomembno za društva in članne naše razvijajoče se Zveze.

Novo društvo priglašeno ter vstopnina plačana za 10 članov iz Reading, Pa. Kakor mi e. tajnik poroča, da bo vse v lepim redu pred konvencijo in tudi pošle delegata na gl. zborovanje, Franc Košmerl.

Naznanilo smrti.

Cenjenim društvom in članom S. N. P. Zveze naznanjam da je naš sobrat Andrej Hosner, član društva št. 8 v McQuire, Colo. neznan na kak način usmrten bil 14. t. m. in pokopan že 16. Julija 1909. Lahko mu tuja zemlja!

Tako je dragi rojaki s človeškim življenjem, danes zdrav in čil, a jutri morda mrtev.

Pozdrav vsem cenjenim društvom in članom ter e. gg. delegatom srečno pot in nasvidenje na prvi konvenciji S. N. P. Zveze v Chicagu, Ill.

Jos. Ivanšek, glavni tajnik.

DOPISI IN POROČILA

Mt. Olive, Ill. 6. julija 1909.

Ker se še vedno bere v časopisih, da je veliko naših rojakov brez dela, sem se namenil pojasniti razmere na jugu-zahodu, to je v East in South-East Texas, in ker bi bilo marsikateremu rojaku lahko v korist, tedaj prosim nastisite ta dopis.

Tam dobijo delavci v šumi (gozdu) delo lahko, morajo sekati drevesa, napravljati tiese — železnične prage, švelerje — fenc-probe — kole, pelote —, drva in les za žago; zasluži se od \$1.35 do 4.00 na dan. Delo je na dan ali pa akord — od klafre. — Potem dobijo lahko delo rokodelci mi-zarji, kovači, mašinisti, zidarji itd., v mestih Lonstown, Galveston, Beaumont in drugod. Mesto Lonstown je sklenilo, da se začne kopati oziroma povečati kanal ki drži v Mehikanski zaliv v mesecu novembra, tako da bo dela za veliko delavcev za 2 leti. Prekop bo stal \$2.000.000 in ko bo gotov, bodo v mesto Lonstown, Tex. lahko dohajali vsi parniki, ter bo največje trgovsko mesto na Jugu-zapadu. Tudi nove železnice se gradijo sedaj v Texasu in delavci primanjkuje povsod. Ena nova proga se dela ravno skozi našo slovensko naselbino. Za take rojake, ki imajo nekaj prihranjenega denarja, se nudi tam lepa prilika, ako si hočejo kupiti zemljo ki je še poceni sedaj in ni daleč od Lonstowna. Ko dobi mesto veliko pristanišče bo zemlja se silno podražila; če se sedaj kupi in pusti ležati, že prinese veliko dobička v par letih. Kdor pa nima stalnega dela in ima par sto dolarjev denarja pa lahko kupi in dela na svoji zemlji, kjer je začetek zelo dober ki se dobi denar precej za les in ko se zemlja očisti silno dobro rodi. En rojak, kateri se je tam naselil, mi piše da krompirja zraste do 250 (!!) bušlov na enem akru; koruze po 50 do 60 bušlov in ima kar po 3 do 4 šoke na eni slami. Raste pa tudi južno sadje, tobak, riž in vse sočivje, kar da dosti dobička. Blizu tam so tudi vrelci za olje in čistilnice; tudi je nekaj premo-govnikov 50 do 100 milj oddaljenih od naše naselbine. V majnah imajo po 50c. od tone; premog se mora razstreljati in šaht je samo 40 čevljev globok, ter se zasluži od 3 do 5 dol. na dan. Vzlic temu nebi svetoval rojakom iti v tiste majne delati, ker niso unijske in skabati je sramota za vsak narod. Seveda najboljša bi bilo, da se rojaki naselijo na svoja zemljišča, ker so bosi sami za-š. Zelo veliko zemlje je še povsod z Zdr. drža-

vah in več poštenih Slovencev je, ki bi se rojaki lahko obrnili do njih za pojasnilo; vendar pa gre vse to počasi in marsikdo tiči na svojem prostoru, rabi denar, katera ga si je v več letih s težkim trudom prihranil, ali če ima svojo hišo in loto, si izposodi denar in čaka boljših časov.

Ko bi drug drugemu bolj zaupali in ko bi se z družinami močmi oprijeli kmetijstva, koliko bi bilo boljše za naše rojake! Manjka jim poduka v ameriškem kmetijstvu in vsak si misli da je kmet tudi v Ameriki tak siromak kot v stari domovini.

Ako si natančno ogledamo vse razmere, pa sprevidimo da ameriškemu kmet je gospod in to vsaki lahko postane akoravno z malim začne, ker zemlja mu pri pridnem delu vedno veliko več rodi kot on potrebuje za svoje stroške, tako da si vsak lahko v par letih prihrani toliko da si izplača svoj dolg in potem pa bolj v miru in svobodno živi na svojem domu kjer ima vsega dosti kar potrebuje.

Pozivljam vse zavedne rojake, da pišejo na "Glas Svobode", kateri si želijo naročiti na list "Amerikansko-Slovenski - Kmetovalec", ki bo dal berilo v poduk in korist vsem, naj si bo že kmet ali pa delavec. V tem listu bi se tudi odgovarjalo in svetovalo kam se kateri naj obrne za to ali ono delo, da dobi pojasnilo brezplačno.

Posebno velike vrednosti bi pa bil pouk v kmetijstvu, da bi vsak si lahko razsodil razliko med tukajšnjim in starokranjskim kmetom. Ob kratkim se reče: Kmet v Evropi rabi zase, kar prodati ne more — ako ima sploh kaj za prodati, a kmet v Ameriki pa prodaja, kar sam rabi ne more! Toraj združimo se in pomagajmo si iz krize! Ustanovimo si ta prekornisti list in zahtevajmo da začne izhajati prej ko mogoče.

Pozdravljam vse rojake in somišljenike, Tebi "Glas Svobode" pa želim veliko uspeha; od boja do zmage!

Math Gaishek.

Op. ur. Nekaj rojakov se je že priglasilo, kot naročniki na "Kmetovalec" toda biti mora 1000 naročnikov zagotovljenih, potem pa ja!

DeKalb, Ill., 13. julija 1909.

Prosim za nekoliko prostora v "Glas Svobode", da poročam o tukajšnjih razmerah.

Tukaj dečamo še dosti dobro, a plača je pa ravno taka, kakor povsod v Zdr. državah. Ljudi tudi tukaj ne manjka, kakor drugod, kar mi daje povod da nikomur ne svetujem zaradi dela sem hoditi. To pa zaradi tega poročam, ker mi je pred par dnevi prišel Glas Naroda v roke, kjer sem čital v dopisu iz DeKalb-a, da se tukaj prav lahko delo dobi. —

In sedaj pa tebe, ti človeška podoba vprašam, zakaj pa ti ne priskrbiš za tvoje "kolege", da bi dobili delo; kadar bodo tvoji pristaši vsi delali, potem pa še druge dobi, da bodo prišli "štapati" po par mesecev v DeKalb, kakor le ti štapajo, kojih imaš da jih nemoreš areteti.

Sedaj te pa tudi vprašam, če veš kaj je čifut? Svetujem ti da toliko časa počekaš, da se za ušesmi posuši in pa da si mleko okoli gobčka obrišeš, potem se je zamoreš pričeti s tvojimi dopisi v "Glas Naroda". Ti se hočeš nekaj izpodtikati nad društvom; "Bratstvo" v DeKalb, in koga imenovat za čifuta; zakaj pa ti ne poveš, da si ti primoran biti katoličan, in pri katerem društvu si pa ti bil? Mogoče si pozabil, da ti še danes dolguješ assessment in društvene stroške društvu "Bratstvo."

Kar pa ti veš o našem društvu, pa le brez skrbi obelodani, mogoče hočeš povedati, da ti še po ušesih zvoni, in to sam veš zakaj. Toliko tebi v pojasnilo za danes, in če hočeš da vam me bo začelo nosove kviško obračat, se nikar ne izpodtikajte nad našim društvom; ako te pa veseli, pa le naprej.

Pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, Tebi Glas Svobode pa želim obilo vseha.

Naročnik "Gl. Svobode"

Moon Run, Pa., 19. julija 1909.

Ker se je začelo zelo živahno gibanje v premogarski organizaciji (Uniji) Pennsylvanije, sem se namenil da nekoliko obelodanim vsem premogarjem in čitateljem "Glas Svobode" v Ameriki, kak-

šnje razmere se nahajajo med tukajšnjimi premogarji.

Običajno je da kdor hoče k premogarski organizaciji pristopiti, mora plačati vstopnino \$10. Glavni odbor (Distrikt) št. 5 v Pittsburg, Pa. je z 1. junijem t. l. odredil, da se sprejemajo premogarji s pristopnino \$3.00 v organizacijo a samo do 15. julija. A kaj se je zgodilo? K dve sejam so prišli tisti ki se zavedajo kaj je organizacija, a pri tretji izvanredni mesečni seji, bil je štrajk pred durmi, prišli so kar trumo-ma in vstopili v organizacijo. Veselje je bilo gledati, ko se je vidlo da se delavstvo zaveda, toda kakor je že običajno, tako se je tudi tukaj pokazalo da brez pravih buteov ne more biti. Prišlo je tudi pol tuceta Slovencev in gledali so v unijsko dvorano, kakor v smrt obsojeni gleda krvnika, ki ga ima obglaviti. Ko je odbor prečital dnevni red (zborovanje se vrši na prostem) pobrali so naši rojaki šila in kopita in zginili kakor zgine zrakoplov v megli. Le tako naprej, butci ste bili in butci še ostanete dokler se ne boste zavedali svojih koristi in koristi delavstva slovenskega naroda.

Kakor vam je znano, bo sedaj na pogodba z delodajalci potekla z 1. aprilom 1910, takrat boste prišli z vašimi skremženimi obrazi, toda prepozno bo. Dokler si ne bodele modrili vaših butic o unijskih zadevah in prispevali te male mesečne prispevke, ter sejali tako sentjavo seme, ne boste želi. Še boste črpali premog s strojem po 43c. in z krampom po 75c.

Največja sramota je za vas, ko so vam vaši predniki ustanovili organizacijo, bolje rečeno, so vam kupili za drag denar konja in sedlo, ga osedlali in vas na osedla-nega konja posadili a jahati ne znate in nočete v vašo škodo. Dobro si zapomnite, da organizacija vam služi nove, da se boste zamogli preneljati preko oceana v domovino, zraven tega jo pa zaničujete.

To je javno mnenje organizira-nega delavstva.

Načelnik nasprotnikov organizacije rdečih las, pobegnil je iz starega kraja z blagoslovom tretjega reda in blagoslovom Marij-nih devic, seje neprestano, ali nikjer ne zeleni lisjakov rep. Oh, škoda pokojnega bobna, ki mu je zgorel; takrat je bil bankrot neumnosti Lesjak, Boben & Co. — Da me pa ne bodele pozdravljali no stari kranjski navadi s pestjo; resnica va peče v oči.

Ker dobro veste, da ni tukaj vse navedeno, marveč samo toliko, kar je nujno potrebno, se mi tudi ni potrebno bati zaradi podpisa, da se ne bo potem reklo: O ti oreklicani

Frank Čuk.

Roslyn, Wash. 14. julija 1909.

Krize tukaj še ni konec, toda toliko se je zboljšalo, da se sedaj dela po 4 do 5 dni v tednu, kar se je popred delalo 2 in 3 dni v tednu. Slovencev tukaj ni veliko, ker so se razšli na vse kraje Zjd. držav in največ jih je šlo to spomlad v Alasko, a slabo so zadeli, ker tam je toliko ljudi da se drug drugemu umikati nemore. Delo je pa tam tako namorno, da ga najmočnejši zmagati nemore. Zato mislim, da popred ko bo mogoče vsi Slovenci nazaj pridejo.

Toliko v vednost našim rojakom Slovence, katere pozdravljam.

Anton Janacek.

Prijatelji in člani

društva številka 1
S. N. P. Zveze v
Chicago, Ill.

se s tem najludneje vabijo k udeležitvi

sklepčne veselice

prirejene na čast delegatom
prvega zborovanja S. N. P. Zveze, ki se vrši dne31. julija v Stastny-
ny-evi dvorani, to-
čno ob 8 uri večer

Glas Svobode

Vsem društvam, gostilničarjem, trgovcem kakor tudi posamesni-kom se priporoča "Glas Svobode" za nabavljenje vsakovrstnih tiskovin kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine; priskrbi društvena pravi-la in prevode iz tujih jezikov na slovenski jezik ali obratno.

Vsa pojasnila se dajajo naroč-nikom "Glas Svobode" brezplačno, samo poštna znamka za 2c, je za odgovor priložiti.

Vabilo na

Pic-nic

— ki ga priredi —

Slovensko Narodno Samostojno
Društvo v Ravensdale, Wash.

dne 25. julija 1909

PRI "LAKU"

[in ne v George Town, kakor bilo poročano.]

Društva Marija Z. št. 32 J. S. K. J. in Planinar št. 57 S. N. P. J. v Black Diamond, Wash., se s tem uljudno vabijo, kakor tudi vsi v okoličici živčji rojaki.

Vstopnina \$1.50.

Jed in pijača prosta

Pripeljite prijatelje in znance.

Za dobro postrežbo in zabavo, bo skrbel..... ODBOR

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Laura.....28. julija 1909	MarthaWashington 11. avg.'09
Oceanic.....4. avg. 1909	Argentina.....1. sept. 1909

"Laura in "Alice" sta nova parnika na dva vijaka. "Francesca" in "Sofie Hohenberg" sta ravno kar zapustila ladjedelnico ter sta naj-novejša in jako elegantno opremljena.

Naša pristanišča so: 137 Za Avstrijo--TRST, za Ogrsko--REKA Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co.,

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

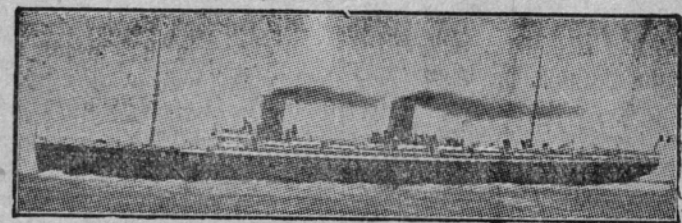
2 Washington St.,

New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel.	Veliki in brzi parobrodi.
La Provence.....30.000 HP	La Lorraine.....22.000 HP
La Savoie.....22.000 HP	La Touraine.....20.000 HP

Chicago, nov parnik.....9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnika zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.

A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

ALI SE BRIVETE DOMA? Tukaj vam ponujamo bri-
sovoji nameni, in ki navadno prodaja za \$4.00 in više.
Ta poudila, kakor pričakujemo bo prinesla stotine novih
odjemalcev naših britov na katerih se čita ime: Jos. Kral
in katerih se je prodalo že tisoč v 23 letih, t. j. od l. 1876
Mi samo poskušati dobiti boljše britve pa priki smo do
prepričanja, da ravno te naše britve imajo najboljšo last-
nosti. Vse naše britve so popolno jamčene in jih z vse-
jem zamenjamo v vsakem event slinčaju. Se celo britvi
ne morejo rudi sode o britvi dokler je ne poskušajo, toda
mi damo garancijo za vsako britvijo v ceni od \$2.00 ali več.
CENA \$2.00. Pošiljate izven mesta se sprejmejo. Bru-
sine britve za \$2c od komada. Delo jamčeno. Za naro-
čnine izvan Chicaga pošljete se še posebej za poštino.

ZALOGA POHIŠTVA.

Tel. Canal 728

Ustanovljeno leta 1875.

JOS. KRAL

417-419-421-423 W. 18th St., Chicago, Ill.

RAZNO IN DRUGO

Ženo je otesil kočijaž Lauffer v Moguncu. Vzorok je bil zakonski previr. Zločinec, čigar prva žena se je v zaporu sama obesila, je po kratkem tajenju umor pripoznal.

Obglavili so 30. junija v Glewitzu na Nemškem odvetnika Pyzica. Umoril je povodom neke zapuščinske pravde svojo ženo, taščo in sestro.

Zapri so na Dunaju bivšega nadporočnika A. Platzerja iz Grada, ki je bil že večkrat kaznovan radi ponarejanja zastavnih listov. Izvabil je v zadnjem času z neko ponarejeno oporoko, glasom katere bi moral podedovati 80.000 K, od raznih dunajskih bankirjev 50.000 K posojila in hotel ubežati.

Nesreča na železnici. Dne 1. t. m. sta med postajama Laze in Zaglog povozila na križišču na progi brzovlak ki prihaja v Ljubljano ob 6. 5. min. in ljubljanski poštni vlak delavca Toma Kraljiča, Gregorja Jeličiča in Jurja Brozoviča, vsi iz Selice okraj Cerkljenice na Hrvaškem. Jurij Brozovič je bil takoj mrtev, Tomo Kraljič je umrl med vožnjo v Ljubljano. Jeličič pa je umrl, ko je vlak pripeljal sem. Lahko telesno poškodovan je bil tudi delavec Pavel Lončarič. Preslišali so v neprevidnosti prihod prvega vlaka in zašli obenem ko so se hoteli v zadnjem času umakniti, pod drugega, ki ga je v tem trenutku križal.

Najnovejšo torpedovko je razstavil v Parizu na reki Seine izumitelj Gabet. Napravil je tudi stalinne poskuse, ki so se izborni obnesli. Izstreljeni torpedo ženo namreč električni valovi, s pomočjo katerih se ga lahko tudi poljubno krmari. En sam torpedo opremljen z električnimi krmilnimi napravami stane 600.000 do 800.000 frankov. V ožgled tej dragini pa je vsled krmila gotovo da zadene, in zadostuje en sam radi grozovite razstrelne moči, ki jo vsebuje, za razstrelitev najtežje in najbolj zavarovane oklopnice.

Umor in samomor v vlaku. V vozu nekega vlaka berlinske predmestne železnice se je sprl in stregel s svojo ljubimko 23letni kovinar. Med preprirom zgrabi samokres in ustrelil trikrat na njo. Ko so mu preplašeni sopotniki hoteli vzeti samokres, je ustrelil sebe v uho. Oba sta smrtno nevarno ranjena. Poškodbe pa je dobilo tudi več sopotnikov od kosov stekla in lesa, ki so odletali od posameznih streliv.

Nesreča. V sredo 1. julija popoldne je prala perilo ob narasli reki Idrijci štirinajstletna Josipina Moravčeva, hči rudarja in posestnika Jos. Moravca v Idriji. Ker je nenavadno dolga ni bilo domov, so šli starši gledat na kraj, kjer je navadno prala. Tu pa so našli le perilo, hčerke in perilnika pa ni bilo nikjer. Takoj se je vzbudil sum, da je utegnula ponesrečiti. Preiskalo se je vso Idrijo do grabelj, pa brez uspeha. Šele drugo jutro, ko je Idrijca nekoliko upadla, so našli ponesrečeno deklico utopljeno v strugi Idrijce poleg grabelj. Pri pranju je najbrže zdrsnila in padla v deročo reko, ne da bi jo kdo zapazil, dasi se je to zgodilo skoraj v mestu. Starši so jo svarili, naj gre drugam prati, vendar je šla na Idrijo in tu našla mnogo prezgodno smrt.

Iz mariborske jetnišnice. Porotno sodišče mariborsko je obsodilo dne 2. aprila t. l. 30letnega Franca Ploja, trgovca v Poljancih pri Ptuj, zaradi goljufije na tri leta težke ječe. Mož je dosledno med obravnavo in po obravnavi zaničaval vsako krivdo. Ko je tudi ničnostna pritožba ostala brezuspešna, so hoteli pred par dnevi prepeljati Ploja iz jetnišnice okroglo sodišča v mariborsko moško kaznilnico. Ko so ga prišli iskat, so ga našli v celici popolnoma slečnega. Vil je roke, prosil in kričal, da naj ga puste ker je nedolžen. "Izpuščajte vlonile, ubijalce in roparje, mene pa ste po nedolžnem obsodili v tri leta težke ječe in me uničili." Branil se je na vso moč in nastopal v obupu tako silovito, da ga je 6 mož le težko uklenilo in preneslo na voz. Pred kaznilnico ga je čakala 10 paznikov, ki so ga s pomočjo spremstva z največjo težavo spravili z voza in odnesli že onemoglega v ječo, kjer kakor blazen še vedno kriči, da je nedolžen.

Nadaljevanje iz 4. strani.

ZAKAJ SMO PRISILJENI ORGANIZIRATI UNIJE?

kandidata-zaveznika delodajalcev in na vse zadnje voliš za nje, voliš za sistem, ki ti nastavlja zastupljeno kopje na tvoja delavska prsa. Voliš za interes, ki je proti tvojemu interesu, voliš proti sam sebi . . .

Ne vrjemi kedar ti taki delodajalčevi ljubljenci na dušo pihaajo, da ako voliš za nje nimaš nič za izgubiti, da boš imel delo in bog vedi kaj še.

Sedaj pa pogledimo malo bolj globoko v to stvar. Vsaka socialna država temelji na gotovi uredbi za produkcijo in razpečevanje blaga. Suma teh uredb se imenuje z drugimi besedami ekonomičen sistem. Vsak ekonomičen sistem pa zgradi zakon ali postavlo, navado in administracijo. Ali z drugimi besedami; vsak poseben družaben sistem, obsegajoč splošno formo vladanja, se bo vedno našel kot odsev (refleks) ekonomičnega sistema, ki je pod njem. Patriarhat, to je družba, v kateri oče absolutno vlada družino, producira eno vrsto splošnega vladanja, hlapčevski sistem producira zopet drugo in mezni sistem tretjo itd.

Dva naroda se mogoče razlikujeta eden od drugega v formah in navadah a če pa oba stojita na isti stopni industrije, čeprav jednega vlada kak kralj ali kaka druga kronana butica, drugega pa kak predsednik, bo splošna družabna stavba, vrsta zakonov, način administracije, standart dobrega ali slabega pri jednem kot pri drugem narodu skoro v ravnotežju in istem razmerju kakor si je podoben podrejen ekomični sistem obeh narodov.

Ekonomičen sistem pod katerim sedaj živimo je znan kot kapitalistični sistem. Ta sistem ni še tako star, približno 150 let. To je njegov povelj se je pričel pred nekako toliko leti. Bil je dolgo vrsto let v povelju in ni še tako dolgo od kar je dosegel tako moč in oblast, kot jo ima sedaj. Za ta sistem ni nikdo kriminalno odgovoren. Kakor evetlica, katero negujemo, kateri vsak dan prilivamo in skrbimo, da dobi dovolj toplote, in ki vedno bujnejše raste, ravno tako je rasel ta sistem. Evolucija mu je bila gonilna moč, da je rasel čim vedno večji. Njegova rast se je začela s velikimi iznajdbami, s ono dobo ko se je para začela rabiti za gonilno moč po tovarnah. Posledica tega preobrata je bila, da se je vzelo delavca iz domače delavnice in ga vposlilo v tovarnah, kjer je moral delati s stroji in orodjem, ki so bili last drugih — delodajalcev. Bil je prisiljen to storiti ali pa gladu umreti. Bil je prisiljen popustiti domačo delavnico, dati slovo ročnemu orodju in sprejeti plačo, katero mu so ponudili lastniki strojev in modernejšega orodja.

Prednost ozir. korist te forme produciranja blaga se je kmalu videla, toda ne v taki meri za delavca kot pa lastnika. Število tovarn in izdelovalnic je vedno rastlo in še raste. Na primer v predilnicah sedaj ena mašina toliko stke v enem dnevu, kot je prej pred sto leti recimo 100 delavcev skup produciralo v istem času. Najnovejši stroj za izdelovanje čevljev vzame sedaj 29 minut za napravo enega čevlja; prej je vzelo čevljarja celi dan predno je zgotovil en čevlj. In veliko takih primer bi se dalo navesti, toda to naj zadostuje. Kapital je postal koncentriran, in na tej podlagi se je porodil velik razred delavcev, ki so mogoče tudi mali posestniki ali pa proletarci in nimajo nobenih sredstev za pridobitev življenja kot edino trpežne roke ali močgane za delo.

Socialni in vladni sistem nista za korist delavstva, in ne dela nobene difference, če je delavstvo hlapčevski razred, mezni ali kak drug razred. Družabna stavba, ki se dviguje na fundamentu ekonomičnega sistema je vedno taka, ki se kolikor mogoče popolnoma strinja z interesi posedujočega razreda. Resnica pa je, da posedujoči razred ne more imeti vsega v kaki družbi in to je "glas"; — delavec ima volilno pravico in tudi večino, toda ta posedujoči razred pa vzame vse kar more dobiti in reklo bi se lahko, da ima skoro vse kar hoče.

V naši življenski dobi zapazimo večkrat, da se vrši boj med mag-

nati trusta in neodvisnimi lastniki in delodajalci. In v vsem tem boju pa obe nasprotujoči stranki imate svoje oči uprte vedno na delavstvo. Obe faksije delodajalcev pa sti zelo ostrovidni, kedar se gre za njihove materialne interese. Med tem ko nam z jedno roko pomole nekoliko boljše razmere, stopijo z obema nogoma na zakon in postave, katere se lahko izkoristijo za to, da nam na drugi strani vzamejo ono, kar smo si priborjevali.

Oni, ki prebirajo časnike, so prav gotovo opazili kako je nedavno tega oni (zloglasni) častiti čiekaški business man James A. Patten oropal vesoljno ljudstvo. Vsak molč ženska in otrok, ki je kruh in močnata jedila mora plačati tribut (davek) Pattenu. Pomislite na one negodne, blede in neuke otroke po Jugu, ki delajo v predilnicah, katere boli križ od dela in ki večji del stradaajo, pa morajo plačati davek Pattenu, pšeničnemu kralju, kateremu je dovoljeno na podlagi sedajnega vladnega sistema, da nas prav pošteno nečloveško skube. Nikdo mu ne uide; vsak mu mora plačati davek. On je nečuvno napadel ljudstvo in kot zgleda, to ljudstvo hvaležno sprejema in drži njegove udarce. — Na drugi strani pa naj recimo, delavec, ki je brez dela in jela, ukrade "sandwich", da si uteši glad, ali naj se predrzne kak delavski vodja ali agitator sposlovati delavcem višjo plačo, bo ga pa cela vlada, od predsednika doli do najostudnejšega konjedera, iskala in vtaknila za omrežje.

Mesarski trust ropa ljudstvo, da mu kar srce veselja skače; premogarski trust, oil trust, pšenični trust in drugi mali in veliki trusti imajo pravico vtikati svoje dolge prste v delavčeve žepe in vlada bo tiho in mirno gledala ves tatinski direndaj. — Sveda vlada takega početja ne smatra za navaden rop — temveč za moderno "biznes" metodo.

Tako dolgo pa dokler bodejo delavci zadovoljni, da se jih rop, se jih bo ropalo, in ko se zbude ter zavedo svojih interesov kot delavci, bodejo stopili na prste takovim ropom.

Med novicami zadnjega meseca smo opazili, da se je sešla v New Yorku takozvana Manufacturer's Association, ki se je prav po mag-natsko zabavala pri šampancu in najrazkošnejših jedilih. Oh, kako ti vodje sedajne družbe ljubijo delavstvo! Oni niso nasprotni organiziranemu delavstvu, tako dolgo dokler isto pred njimi na kolensih kleči, toda gorje delavstvu, ki bi si drznilo prekrizati njihov načrt, gorje mu, če se pokaže, da to delavstvo je začelo misliti samostojno. Prične se vojska. Mr. Kirby, predsednik te bosovske zveze je vrgel krinko raz obraza in kakor on pravi: "Ta boj bomo zanesli v politiko!" Vse dobro in prav, Mr. Kirby! Tam je najboljšje bojišče za nas delavce, da bijemo pravični boj — ker industrijelno polje je premajheno. Kar mi hočemo je politični boj in tam in tedaj se lahko bojujemo do konca. Mi smo organizirani na industrijelnem polju za industrijelne namene in če žele bosi iti korak bližje koncu, no, le naj gredo in prav gotovo nas bodo. Bosi se ne upajo nastopiti pošten boj. Sila kola lomi.

Delavstvo še ni razredno zavedno, ker ko bi bilo — izvojevalo bi že zdavna boj med delavskim in kapitalističnim razredom.

Ko hitro pa se delavstvo zave svoje moči, katero ima pri volitvah, takrat bo konec boja in najbrž tudi konec organiziranim unijam. —

Vojna z Maroko. Španska vlada zbira v Clenti 16.000 mož. Poročila so sicer precej različna, vendar v tem edina, da je vojna Španske z Maroko gotova.

Napad na rusko jahto. Več opuščenih mornarjev je napadlo v pristanišču Saint Tropez rusko jahto "Velkane". Eden mornarjev je že skočil na krov. Toda lastnik jahte ga je sam ustrelil, na kar so britekli ruski mornarji in napadalec pognali.

Radaj za zdravljenje raka. Angleška človekoljubna bogataša lord Ireagh in E. Cassel sta darovala za ozdravljenje raka 7 in pol grama radija, ki stane 30.000 funtov šterlingov.

Pobegnil je iz Tarenta blagajnik in oskrbnik tamošnjega arsenala Nicastro in si vzel za popotnico nad pol milijona frankov.

COLLINS BOLEZNI V VROČEM VREMENU.

Vsaki naj se varuje boleznij vročega letnega časa!

To je isti letni čas, v katerem človeško telo največ slabi, vsi glidje so izmučeni in življenski organi najpristopnejši raznim pogubelnim kalem boleznij.

Nihče naj ne čaka na zdravila do jutri, KATERA DANES POTREBUJE. Pišite

v slovenskem jeziku, ali pridite osebno takoj k našim svetovno znanim zdravnikom, kar Vam bode gotovo v korist ter Vas obvarvalo nevarnejih boleznij in posledic.

Prav nič ne stori kakšni so simptomi Vaše bolezni, kako slabo se počutite, ker

TUKAJ ZADOBITE TAKOJŠNJO SIGURNO POMOČ.

Tisoči in tisoči so tu ozdravljeni, kateri so že popolnoma obupali nad svojim zdravjem.

Pustite se tudi Vi od naših zdravnikov zdraviti!

Vroči poletni čas je najnevarnejši za ostroke.

Ne pustite Vaših malih, katere toliko ljubite, oveneti

ter ji telesno uničiti v tem poletju radi Vaše zanemarjenosti.

Če se ne čutijo dobro, prinesite jih semkaj, ali pišite v slovenskem jeziku kajti srečni bodele viditi jih zdrave in krepke ko dorostejo.

Poslajte takoj za 15 centov poštinih znamk za Dr. E. C. COLLINSA znamenito knjigo "ČLOVEK, NJEGOVO ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE" pisano v slovenskem jeziku, katera obsega 240 strani iz katere bodele razvidili, kako ohraniti trdno zdravje in kako izgubljeno nazaj dobiti.

Collins New York Medical Institute

140 West 34th Street

New York City.

Dr. J. J. McGlade, Dr. J. F. Coyle, zdravniška ravnatelj.

URADNE URE: Dopoldne od 10-1, popoldne od 2-5, ob nedeljah in prazni kih od 10-1. V torek in petek od 7-8 zvečer.

NAVARNO ZNAMENJE

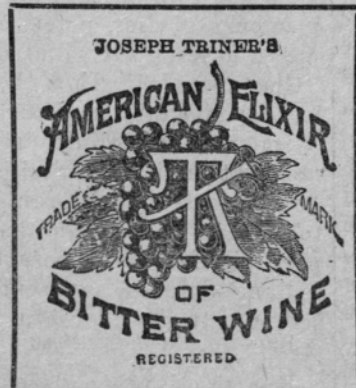
Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih boleznij. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopaženo, ali se ga prezre. Taka nejevolja je **navarno znamenje narave**. Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdobra, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako živiate

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Storilo Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek, popolno prebavljenje, mirno spanje, ojačilo mišice in živce, očistilo kri, dalo zdravo barvo, energijo, korajžo in popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odraslim. Koristi vsakemu želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

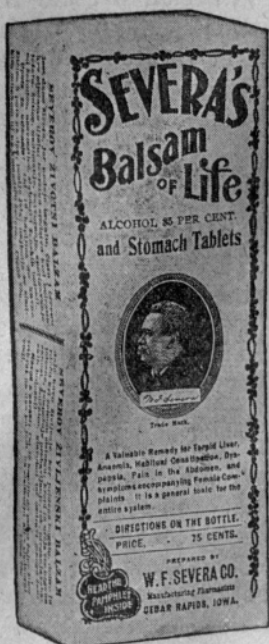
UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekteri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINERJEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih, Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovatelju

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Št. 1005. — Jamčeno po tvrdki W. F. Severa Co., v smislu kongresnega sklepa o hrani in zdravilnih z dne 30. junija 1906.

ČE SE VAM ZAPEKA?

Ali ste opazili, če se Vam čreva ne gibljejo, prosto in redno da je ves ustroj videti v neredu? Pomagajte naravi v tem delu, uživajte,

Severov Življenski balzam.

K malu boste zapazili olajšbo v vseh slučajih tacihi neprelit kot so malarija, žolčnica, otrpla jetra, malokrvnost, navadna zapeka, ali zabasnost in težka prebava, Matere ga imajo rade, in okrevanci, ne moreje biti brez njega. Cena 75 centov.

Žena mu je trpela vsled neprebavnosti.

“Moja žena je trpela več nego šest mesecev vsled nagle neprebavnosti toda dve steklenice Severovega življenskega Balzama sta je popolnoma ozdravili.” John Vrana, Winnipauk, Conn

Na prodaj pri vseh lekarnikih.

Vprašaj za Severov in ne vzemi nadomestila.

Živčne neprilike

se ne morejo olajšati, ako se o pravem času ne uživa dobra živčna tonika, da se prepreči razširjenega tega obolenja. Posebno tu v Ameriki smo vsi žrtve te živčne onemoglosti.

Severov Nervoton

če se radno uživa, po navodu o porabi, kmalu donese olajšbo ter dejansko pomere k povratku živčne trdnosti in očvrščenju splošnega ustroja. Priporočljiv je v vseh slučajih živčnega obolenja kakor je duševna potrtost, prenapor, nespečnost, itd. Cena \$1.00.

Dobro mazilo.

Vsaka gospodinja bi morala imeti v svoji “družinski omari” steklenico dobrega mazila ki so skoro vsak dan rabi, in

Severovo Olje sv. Gotharda

je najboljšo mazilo izmed vseh. Spoznal boste, da je zelo izdatno v vseh slučajih revmatičnih neprilik, otekanja otrplosti, pretegnenja in pri kožnih boleznih. Rabite ga je samo po zunanem. Vprašaj svojega lekarnika zanje in spoznaj sam njegovo izdatnost. Zadovoljen boš. Cena 50 centov.

Zdravniški nasveti zastoj.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

PREŠERNOVE ULICE ŠT. 3

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

V pojasnilo.

Naši ameriški rojaki pošiljajo denar v staro domovino največ po Frank Sakserju v Novem Yorku, nekateri pa to store sami ali naravnost po pošti.

Kdor pošilja denar (vloge) v Mestno hranilnico ljubljansko s posredovanjem Franka Sakserja, dobi v kakih 25 dneh uložno knjižico, ker se poslovanje med Frankom Sakserjem in Mestno hranilnico ljubljansko jako točno izvršuje. Kdor pa pošilja sam denar, zavleče se stvar večkrat za več mesecev, in sicer zato, ker stranka zajedno ne obvešča hranilnice, kaj naj se štori s poslanim zneskom, ali pa svoj naslov tako netočno naznani, da se ji ne more knjižica poslati.

Gospod Frank Sakser je naš zaupnik v Združenih državah že več let, je z nami v zvezi in zato je najbolje, da se ameriški rojaki naravnost do njega obračajo. On gotovo vsakomur točno, hitro in zanesljivo ustreže.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

Mestna hranilnica ljubljanska.

John Urbanc

Iz Zapada.

Kar zadnji čas “Proletarčevci” uganjajo, mora že predsedati vsakemu količak razsodnemu čitatelju.

Ni bil nikoli moj namen se v javnost spuščati, ali taka skrajna hinavščina kakor je pri “sosedu izza plot”, pa že mora vsakemu živce razburiti, kdor ima količak razsodnosti. Zato pa upam cenjeni urednik, da mi odločite nekoli-prostora da tudi jaz svoje mnenje povem.

Sploh bi jaz tega svetovnega učenjaka, ali kakor ga že imenujete Joža Zavertnika nikoli ne poznal ko bi ne bil kot delegat društva “Planinar” poslan v Chicago na izvanredno konvencijo. Navdahnjen nas je takrat s svojo modrostjo in krilate njegove besede so nam segale v srce! (?) Ej, bože mili, kako težkega srca smo se ločili od njega —!

In vendar je pokazal tudi takrat vso zmožnost efijalstva, usta so se mu odpirala tako mehanično in neprenehoma, da je bil podoban stroju, ki ves dan neumorno dela: njegov glavni cilj je bil Kondo za vedno pokopati, “Glas Svobode” pa popolnoma uničiti. To je bilo na njegovem dnevnem redu in vse drugo mu je bila postranska stvar. Ali ni bilo tako Joža? — Konda za javnost umoriti in “Glas Svobode” uničiti, potem bomo pa brez skrbí furali, ko dobi novi glavni odbor vajeti v roke!

Jaz prebiram pazljivo oba lista “Glas Svobode” in “revolver-jurnal” ter sem tudi naročnik na obedva lista. Nadjal sem se v začetku, da bo ta list res list, kateri se bo zavzemal za delavske koristi, posebno pa za slovenske delavce v Ameriki. Ali žal da temu ni tako! Koj po rojstvu je pokazal vso svojo časnikarsko “značajnost”; jel je bljuvati ogenj in žveplo na resnično delavski list “Glas Svobode”, na list, kateri je prvi budil ameriškega slovenskega delavca iz duševnega spanja. Ali ni “Glas Svobode” vsadil tisto rodovitno drevesce, katerega danes vsaka mladika sad rodi? In ob katerim se sedaj pasejo požrešni troti ala Krže, Zavertnik, Petrič, Kaker itd. in tudi Savi bi se rad tega plemenitega sadja navžl a mu je grozdje previsoko.

E, je težko če ni človek tistega presrečnega čifutskega trenutka rojen, kaj ne gospodine Savi? Ni si dovolj prekanjen za tako sadje obrat. Dva plemenita fakta st dandanes najbolj v cvetju: laž in sleparstvo. In teh dveh dejstev se gotovi faktorji najbolj poslužujejo, laži, obrekuj in slepari kolikor moreš, nekaj bo že obviselo. Kaj ni tako očka Kaker? Brrr.

Tedaj, kaj je s stvarjo? Nič, vse je v naj lepšem redu! Računi štimaajo, primanjkljaja ni nič; približno dva tisoč dolarjev to je malenkost, to ni nič, — “Glas Svobode” pa prav po rovtarsko laže. (!)

Breznačajnejši! Vsaki človek, kateri ima le iskrico poštenja v sebi, bi iskal zadoščenja, če ne drugače pa sodnim potom, ako bi se mu očitalo sleparstvo. Toraj s stvarnimi dokazi na dan, to je z nepobito resnico in “Glas Svobode” je dovolj značajan list, da bode do pičice vse preklial; če pa tega ne storiš, pa vedite da pade vsa laž na vas in si pritisnite sami pečat laži na čelo.

Toda od Proletarčarjev ne smemo tega pričakovati, imajo preveč kosmatost vest da bi se odločili za ta resnično ljuben korak, oni še vedno računajo na nevednost svojih čitateljev.

Vsakdo bi smel pričakovati od Proletarca, da je popolnejši list, ki hoče biti “uzor” socializma in voditelj slovenskega delavstva v Ameriki; on bi moral pisati vedno le čisto resnico, nikakor pa ne bi smel hinavsko metati pesek v oči svojim naročnikom, kateri ga podpirajo! Ni li to zahrbtno delo? Pesek v oči naročnikom poštno plačujočim naročnikom! Ali res hoče imeti Proletarce svoje naročnike za bedake? To se mu kaj lahko prepreči in pripeti, da mu list vrnemo, potem bo pa on tisto imel kar “Glas Svobodi” želi. Da nas hoče imeti za neumne bedake smelo trdim, in tak list naj bi bil voditelj slovenskih delavcev? Pojdite se solit!

“Sosed izza plot” piše tudi mnogo med zvezdami in tisti “modri” izreki se baje tičejo večinoma Konda — Mayerja. Ne sramujte se cenjeni urednik tega, če Vas “sosed izza plot” med zvezde povzdiguje, za Vas so pomenljivi ti izreki, nikakor pa ne za soseda, ker on se vedno bolj in bolj pogrezuje in že tiči v blatu, iz katerega se ne bo tako hitro — ali pa nikoli — spnel med zvezde. Seveda, ta izrek je toliko bolj važnega pomena in če ga premišljeno preiščemo, pridemo do zaključka, da bi se on — Joža — rajši posluževal tega izvanrednega izreka, kakor pa drugemu spodtikal.

“Med zvezdami”, med vsemi v Ameriki živečimi Slovenci, glejte no — sem na najvišji kulturni stopinji!

Jezičkovni učenjak za \$3.00 prodani mož — in Bog zna kaj še vse. — Ali mi zamore kdo oporekati, da nisem prvi mučenik za napredno stvar? Saj sem že povsodi dobil zaslužno breo! — Ali nisem jaz tisto nedolžno jagnje, katero odjemlje grehe od S. N. P. J.? Jaz ji delim tiste svete žegne, kakor komenski pop kolaču o veliki noči in jo ščitim pred onima lopovoma, katera mi najbolj zapreke delata pri mojim kšeftu.

Ljudje božji, bodite vendar pametni in ne verujte Konda — Mayerju — le samo meni verujte, jaz sem edini odrešenik slovenskih delavcev v Ameriki! Meni je mogoče narediti da bi voda, namesto navkreber, tekla navzdol; in sem tudi leta 1903 v Clevelandu držal govor v vaš prilog. Govoril sem približno takole: “Mojih rojakov — Slovencev — a jaz nisem Slovenec, jaz sem Kranj — je precejšno število tukaj v Ameriki, kojim je pasja ponižnost prirojena, stojé na najnižji kulturni stopinji, je polovico analfabetov, vsi so udani slepi pokorščini svojim predpostavljenim. Če ga s korobačem udariš, ti bo nogo poljubil, če mu v obraz pljuneš, ti bo roko kušnil; če mu daš \$1.00 dnevno plačo, te bo hvalil na vse pretega. Organizacije ne poznajo nobene, — če bi se pa slučajno pojavilo napredno gibanje med njimi, bom pa že jaz Joža Zavertnik gledal, da se v najkrajšem času zaduší. Tukaj gospoda moja, vam je na razpolago slovenska para! Znjam lahko razpolagati kot z neumno živino!! Vsi živijo klici. Potem sname nekdo kapo raz glave in gre pobirati za “nesebičnega” govornika in v kratkem je bila med navzočimi nabrana svota \$3.00, katera je bila podarjena svetovno znanemu govorniku Joža Zavertniku. (Opur. Ako je Zavertnik res rabil take besede — kar prav radi verujemo, tako je zaslužil, da bi se mu butica temeljito prerahljala. Brezdomovinec je žalil vse Slovence, vrhu tega pa govoril pravcati anarhizem. Sicer od njega in njegove garde ni drugega za pričakovati, ker o socializmu umejo toliko kot osli v Budanjah. Zavertnikov podrepanik France Petrič pač blebeče nekaj o socialističnih idealih, a človek ga mora samo videti pa takoj vé s kakim monstrumom učenosti ima za opraviti. Da so vsi, Zavertnik in njegovi pristaši pravcate ničle o socializmu, nam bo vsaki verjel, kdor se je s socializmom temeljito bavil. Nekoliko praznih fraz, še daleč ni socializem!) Zavertnik se je z melanholičnim obrazom in z ginljivimi besedami zahvalil za podarjeno mu svoto.

Kaj mislite cenjeni čitatelji, da Joža ni “kunštna” glavica? Jaz sem ga na svoje oči videl pri Martin Potokarju na Centre in 17. cesti v Chicagi, da je v treh lučah jih trikrat vseh 10 kegljev podrl. Pa recite, da to ni “kunšt.” Njemu je gotovo znana lučka pesem: “On zna dobro kegljati in karte špilati,” itd. Baje se tudi drži izreka, da je Bog sebi najprvo brado ustvaril in potem še le druge mu. Kaj njemu mari, če člani S. N. P. J. škodo trpijo, da le Jožova, recimo suha možnja, svoje dižete vleče pa je all right.

Tudi mi je hotel za časa, ko sem še v Milwaukee bival, najvišjo čast izkazati s tem, da bi bil zastopnik Proletarca za mesto Milwaukee, toda mislil sem si: Joža ne boš, s tvojo častjo ne bo nič. Za tako napredno mesto kot je Milwaukee, se morajo Proletarčarji kar “mufati”. Rojaki v Milwaukee se ne dajo kar tako ena — dve — tri za norec imeti in pa še od ljudi, katerim je več za lastni dobiček, kot pa za blagor naroda.

S tem so tudi pokazali, ko je dobil novi odbor vajeti S. N. P. J.

v roke, da se je društvo “Sloga” št. 16 raje odcepilo od S. N. P. J. in postalo samostojno društvo, kakor pa se pustilo komandirati od ljudi, kojim je dobiček in samovlada čez vse, ljudski blagor pa figa. — Častitam Slovencev v Milwaukee; ko bi ostala društva tem sledila, bi že zdavnaj moral iti komar druge komarje futrati, a Joža pa ceste gladiti, kakor jih je gladil na “Rosenbachu” (Rožnik pri Ljubljani, sprehajališče postopačev.)

No, kaj pa večno in angeljsko čisti po “božji previdnosti” ponesrečeni učitelj, desna roka Joževa in sedaj svetovno zgodovinski pisatelj — očka Kaker? Ta bi moral iti nazaj v Milwaukee na Reed Str., kjer je véasih Hoffbauer salon imel; mogoče bi še ujel kakšnega kalina, da bi mu dal predudmo na njegovo svetovno učenje! — Ali Slovenci v Milwaukee so bolj previdni postali. Seveda, ko človek iz stare domovine pride, je večinoma “greenhorn” in kot iz takega se lahko kaka ponesrečena figura noreca brije in uči razne jezike pri — čaši pive.

Ja vraga, skoraj bi bil pozabil, pasji dnovi se približujejo in ta vročina pasjih dnov silno vpliva na možgane nekterih Proletarčarjev, da so jim začeli možgani vreti. Bojktot “Glas Svobode”, doli z “Glas Svobode” itd. Ej, ti ljubo solnce, kako deluje na nekatere osebe, da tako nervozni postanejo. Toda le počasi, z doli “Glas Svobode” ne bo nič, obratno pa bo kmali klic zadonel: “Doli s “revolver-jurnalom”; lažnika, sleparja in zdražbarja ne nuncamo!” In ta klic se bo uresničil prav gotovo. “Glas Svobode” ni socialističen list, ampak veliko več, on je svobodomiseln in napreden, a Proletarce pa nima nikakega značaja, zatoraj tudi se duševni siromaki ne zanašajo več na svojo moč, ker zaupanje je proč in farbarije dovelj: Mera je polna!

Proletarčarji so se zanašali da bo vročina pasjih dni “Glas Svobode” razkrojila; pa čudno, želja se ni izpolnila, temveč “Glas Svobode” vzlic slabim časom prav dobro napreduje in napredoval bo tako, kakor “edina” socialistična filka nazaduje. V začetku je bil še nekaj listu podoben, ali sedaj? No ja se vidi v kakšnih rokah je, tako je gospodarstvo; mogoče bo “sosed izza plot” zatulil: kriza je bila! — Ali za vraga, kriza je bila za “Glas Svobode”, ravno tako kot za “revolver-jurnaliste” in “Glas Svobode” je vzlic temu napredoval, vi ste pa za plotom ostali.

Naročnik Proletarca in član S. N. P. J.

Prip. Ako ne zadostuje pridem še in sicer s polnim podpisom.

POSILANO. *)

Vsim onim, ki se spodtikajo ob me in mi predbacivajo v javnosti ali skrivoma, da sem jih jaz ovačil pri tozadevnih oblastvih, da skrivoma pivo, žganje in druge likerje točijo, naznanjam tem potom v javnosti, da sem nedolžen, da nisem tak nesramnež in ova-duh, za kakoršnega me rišejo in da jih je popolnoma druga oseba ovačila za “ronanje blind piga”. Če ste bili strogo kaznovani ni moja krivda in iščite si pravega kriveca. Vsakteri ki se drzne na ta način mojo osebo in značaj blatiti bo prosekutiran — to Vam povem. — Raje premislite kaj govorite. Kedo Vas je pa tožil pred dvema leti? — Nemara tudi jaz?

Toraj ne sovražite onega, ki Vam je pravi prijatelj temveč onega, ki vam v resnici škoduje. V prihodnje pa premislite skom bodete občevali. Da ste mi zdravi!

Karol Zgonc.

Ohisholm, Minn. 2. junija 1909.

*) Za vsebino ni ne uredništvo, ne upravnistvo odgovorno.

WELKY'S
Restavracija in gostilna,

552 Blue Island Ave.
CHICAGO

vogal Loomis in 18. ceste. Telefon Canal 1458

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883
Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Prilika.

Pričnite s hranilno vlogo pri nas. Mi plačamo obresti od 1. julija za vse svote, depositirane do 12. julija.

3% obresti.

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

Odprto od 6 do 8 večer vsako soboto večer.

Delavec je opravičen do vsega produkta, kar ga sara producira.

Delavci na prostem

izpostavljeni mrazu in vlažnosti se ubranijo dolgotrajnemu bolehanju z reumatizmom in neuralgijo, ako rabijo

Dr. RICHTERJEV

Sidro Pain Expeller,

ko čutijo prve pojave. To zdravilo odgovarja zahtevam nemških zakonov in ima neoporekljiv rekord tekem 35 let.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov, ali pa pri izdelovalcu.

F. AD. RICHTER & CO.,

215 Pearl St., New York.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

točič PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

Kašparjeva Državna Banka,

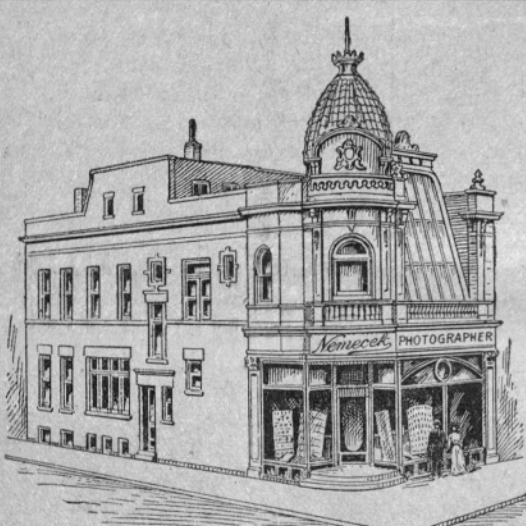
vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$2,500,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagi. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkate in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

Najmodnejši češki-slovanski fotografski zavod v Ameriki

Nemeček
FOTOGRAF

589 West 18th St.

nasproti

Č. S. A. dvorane

V TISKU JE ZANIMIVA KNJIGA:

Krvava noč v Ljubljani.

Zgodovinska narodna drama s petjem v štirih dejanjih. V isti knjigi bode tudi povest iz življenja ameriških Slovencev:

NAJDENO SRCE.

Cena knjigi 40c za stari kraj K 2.00 — sprejemajo se tudi avstrijske znamke. Naroča se pri

"CLEVELANDSKA AMERIKA", 6179 St. Clair Ave. in JACOB HOČVAR, 863 E. 73. St., N. E., Cleveland, O

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz češkega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANÁT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvorijo gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Ne trpite radi sramožljivosti.

Ko se lahko ozdravite zanesljivo v kratkem času. Vse bolezni, moških, ženskih in otrok ozdravimo gotovo hitro in zanesljivo. Zastrupljenje krvi, plučne in prsne ter očesne bolezni, nadalje revmatizem, ledvice kakor tudi vse tajne bolezni.

Zdravniki, specialisti, uradujejo celi dan in zvečer. Pridite si po nasvet

C. G. Fouček, že 22 let lekarnar

586 S. Centre Ave. vogal 18. ceste.

Velika zaloga evropskih zdravil, recepti zdravnikov se hitro in točno izvršujejo. V zalogi imamo tudi razne zelišča in korenine.

Pošiljamo denar v domovino po ameriškim poštanjem povzetju, prodajamo tudi šifkate

Krist in rim. kat. cerkev.

V.

ZAKRAMENTI.

(Nadaljevanje.)

Glavne točke katere navajajo romanisti v podporo poslednjega olja so te: Mark 6-13 — "... Mažili so z oljem mnoge, ki so bili bolni in jih ozdravili"; ravno tako James 5-14. "Ali je kedo med vami bolan? tedaj naj pokliče po cerkvene učitelje; ti molijo nad njim, mazoč ga s oljem v imenu Gospoda: V. 15. In verna molitev naj reši bolne, in Gospod ga naj dvigne; in če je grešil, naj se mu odpusti."

Predno nadaljujem, vas naj še enkrat opominim, da bolne se je mazalo z oljem, da bi ozdravili, ker olje ima zdravilno moč nikakor pa se ni mazalo umirajoče, da bi se jim grehi odpustili in odvzeli. kakor to uči in prakticira rimska katoliška cerkev. Da bo cela zadeva še bolj jasna naj se omeni, kaj je rekel v ta prilog Kardinal Caietan, rimski največji in najhujši oponent Martina Lutra. O ravno kar navedenih sv. pisemskih rekah pravi: Iz teh besed se ne da povzeti, še manj pa iz efekta, da je Apostol govoril o zakramentu ali poslednjem olju, ampak da je govoril o onem maziljenju, katero je Krist imenoval v sv. pismu, da se ga porablja za zdravljenje bolnikov. Ker pa tekst ne pravi: "Je-li kedo na smrt bolan", ampak: "Je-li kedo bolan", tedaj je razlaga prav lahka to je mazilo se je bolnike le z namenom olajšati jim bolečine, da bi ozdraveli in vstali. O odpustitvi grehov govori le pogojno; ker pa se daje poslednje olje samo takim ki so pred durmi večnosti, pa vse kaže, da cerkev uporablja to maziljenje ne s tem namenom, kakor je v sv. pismu zapovedano, temveč postavi bolnika v sv. olje, češ, sedaj je pa čist, grehi so mu odpušeni.

Kardinal Bellarmine, jeden rimskih najznamenitejših bogoslovcev pravi, da maziljenje je telesu koristno in se nikakor ne tiče duše. Nadalje zopet trdi, da apostoli niso mogli deliti poslednjega olja, ker niso bili duhovni in da isto se je rabilo, da bi bolniki ozdraveli, nikakor pa se ni mazilo onih ki so umirali.

Ta dva rimska teologa trdita tedaj, da pismeni reki se nikakor ne tičejo poslednjega olja. Cela vrsta največjih rimskih teologov, kot n. pr. Altisidorus, Lombard, Hugo, Bonaventura, Hallen in Suarezius pa trdi, da Krist ni postavil zakramentu poslednjega olja.

Rim ne kvotira nobenih pomembnih sv. pisemskih dokazil, da bi mogel z njimi dati fundament doktrini, katero tako bombastično uči. In Kardinal Gibbons je v svoji knjigi pri tem "zakramentu" zelo povzršen, brez dokazov, na katere se bi moral opirati. In zakaj tega ne stori? Radi tega ker ne more! Rimski verniki pa morajo tako vrjeti, ker tako uči cerkev in kar pa cerkev uči, to, vsaj tako trdi rim. cerkev, je sveto in nezmotljivo, vključno temu, da je v nesoglasju s sv. pismom.

Rim ne more na noben način tega na podlagi sv. pisma dokazati in radi tega se vsaka taka uvedba nove doktrine smatra za nekrščansko doktrino.

Na podlagi sv. pisma ni poslednje olje noben zakrament, temveč samo neka od cerkve zavita verska resnica.

7. Pokoro, katero smatra Rim za zakrament, ni postavil Krist. Rimska cerkev uči, da v zakramentu pokore spada privatna spoved, katero pa ne odobrava in ne proučava sv. pismo, katero ni učil Krist, katere prejšnji verniki niso poznali, katera je le cerkevna uvedba. Ta cerkvena uvedba — spoved — postavi duhovna — na stališče sodnika, ki naj presoja človeške grehe in napake, jih odpušča in zavezuje, katere oblasti pa ni potrdil Krist.

Predno nadaljujem naj pripomnim, kaj pravi kardinal Gibbons o tem v svoji knjigi "The Faith of our Fathers".

Na strani 389 pravi: "Tako sledi, da je bil njegov (Kristov) načrt imenovati učitelje miru in sprave, da bi postopali v njegovim imenu". Če bi bil ta načrt spovedi in pokore Kristov, tedaj, zakaj ni on ta načrt napravil jasen, tako jasen, kakor so vse njegove doktrine? Če pa pomislimo, da on (Krist) sam, se ni spovedo-

val, tedaj pridemo do prepričanja, da spoved ni njegova doktrina. Zakaj pa kardinal bega okoli tega "najbrž" in ne pride na dan s dokazi, kateri se bi mogli prav gotovo dobiti v sv. pismu, če je sploh Krist kaj takega učil ali vsaj priporočil. Ker pa sv. pismo o tem ne ve ničesar, potem prav gotovo tega zakramenta Krist ni postavil in je le nekaka cerkvena uvedba. Na strani 393, pravi: "Kakšna prerogativa bi bila, če bi ljudje lahko dobili odpuščanje vsakokrat s tem, da bi se spovedali Bogu na skrivnem, doma v svoji sobi?" Kardinala vprašam: Ali ste kedaj čitali o skrivnih molitvah in spovedi Davida, ali Daniela, ki je imel okno svoje sobe odprto proti Jeruzalemu? Če ni tega čital, tedaj bi bilo dobro, da se malo o tem pouči in čita, da bo videl in bral, kako jih je bog blagoslavljal. Pa pustimo kardinalove nevednost o raznih biblijskih faktih, katerih noče vedeti ali pa se jih noče spominjati in pretresimo njegove, gori omenjene kvotacije. Ali lahko kaka oseba zadobi odpuščanje grehov, če se skrivoma spove bogu samemu? Se ve, da! Tu je samo en izmed mnogih dokazov: Rim 10-9. "Če se spoveš s tvojimi ustni Gospodu Jezusu, in vrjameš v tvojem sreču, da ga je Bog zdignil od mrtvih, boš rešen." Ali to ne dokazuje dovolj jasno, da skrivna spoved, pa makar v svoji spalnici sobi je resnično krščanska? Nikjer ne vidimo zapisano: Spovej se svojih grehov duhovnu! Tudi ne vidimo nikjer zapisano, da spoved se ima vršiti v cerkvi, ali pa v spovednici, zapisano pa je "spovej se in veruj", kar se pa lahko stori povsod. Bog je dal, pravi sv. pismo, ključ (versko zveličanje) od svoje nebeske hiše vsem — toraj ni delal razlike in pomolil ta ključ samo duhovnom.

Na strani 394 podaja poglavja 19-18. "Mnogi izmed njih, ki so vrjeli, so prišli in se spovedali." Da! Kardinal pa dobro ve, da to je bila očita, javna spoved pred vsem ljudstvom in nima nobenega stika s spovedjo v cerkvi in spovednici, kakor se vrši danes v rim. kot. cerkvi. Nadalje zopet kvotira, I. Janez 1-9. "Če se spovemo naših grehov, on je zvest in pravičen, da nam odpusti naše grehe..." In tudi v tem ne najdemo besede, katera bi značila, da se moramo spovedati duhovnu, pač pa iz tega reka vidimo da spoved, v tem reku označena, je direktna spoved Kristu — Bogu samemu.

V poglavju Janeza 4-24 najdemo sledeče: "Bog je duh; in oni ki ga časte, ga morajo častiti v duhu in v resnici." Iz tega pa je dovolj jasno da, bog kot duh ve vse in ne potrebuje, da bi še posebej govorili in pravili naše grehe. Kot duh prebiva lahko v naših srečih in kot tak ve za vsa naša dejanja in nehanja, toraj se ni treba tako spovedovati, kot zahteva rim. kat. cerkev. Poleg tega pa z duhom se lahko obneje samo v duhu, z mislijo, in ni potrebno nobenega zemeljskega stvora, da bi za nas pri duhu — bogu posredoval. Ergo spoved duhovnu v cerkvi in spovednici je odveč, je nekrščanska, in je le izmišljena rimska doktrina.

V prvih stoletjih obstoja katoliške vere, ko še svet ni poznal rimsko-katoliške cerkve, ko so bile še vse današnje katoliške vere ena vera, takrat se ni poznalo takove doktrine kot jo uči sedaj odopek kat. vere — to je rimska cerkev, takrat se ni nikdo spovedoval svojih grehov na ta način kot sedaj, nikdo ni na uho v zaprti omari (spovednici) šepetal duhovnu in mu pravil grehe, nad katerimi sodi ta duhoven, jih pretresuje, obsoja in da pokoro in obvezo.

Dalje prih.

Tatvine potresnih podpor v Messini. Poroča se, da se je denar, katerega se je nabralo po celnem svetu za vsled potresa v spodnji Italiji prizadete, po večini od laških politikov pokradlo. Grozno je kradel n. p. mestni svetovalec Galatioti v Catani. Ta je ukradel tudi 13.000 iz Avstrije došlih lir. Messina je bila silno bogato mesto. V palači Ponnisi so našli za 300 tisoč lir ženskega okinča. Vse skupaj se je našlo pod razvalinami 100 milijonov lir. Ves ta denar je bil pokraden. Odkritja teh tatvin povzročila so zdaj velike škandale.

NA BRANIKU.

Pes, kateremu stopiš na rep se zviha in evili, včasih pa ti pokaže tudi ostre zobe. Isto stori tudi kača in v silobranu te piči, zastrupi, če je strupena. Taka kača je sosed izza plota s pripombo, da njegov strup je popolnoma neškodljiv za nas.

Ta kača, katera je zalezla v mišjo luknjo tam znesla jajca dobro straži vhod in vsaka podlaseca, ki se predrzne iti v to kačjo zalego, da bi pohrustala, male kačice in kačo, ima dovolj opravka s staro kačo, katera sika in bije z glavo, češ, mogoče bo ta "bluff" pomagal. Pa tudi male kačice dvigajo glave, se postavljajo na repe in sekundirajo materi. Pa vse skup nič ne pomaga. Podlaseca je bolj strupena, se jih ne boji, toda vključno temu mora biti dovolj oprezna, ako hoče, da svojega kačjega nasprotnika, umori. Bluff in finta, katero uprizaruje inspirirani sosed izza plota v svojem (?) uredniškem članku pod naslovom "Najmlajše Jednote" III. poglavje je direktno napad na našo vrlo napredujočo S. N. P. Zvezo v Chicagi. — Kačam in vsej gadji zalegi se gre le za to, da bi se pred vsem obrnila pozornost od S. N. P. Jednote, omajala zaupnost od S. N. P. Zveze in ji na ta način škodila. Vendar pa ljudje v kačji koži, tega ne pomislijo, da je njihov uplív (?) že davna "hin", da je njihovo vpitje samo grom brez bliska in da je slovensko ljudstvo no Ameriki dovolj zavedno in razodno ter, da to ljudstvo vé kam pes taci moli.

Kot član društva št. 1 S. N. P. Z. postavil sem se v bran že na prvi napad na S. N. P. Z. in druga samostojna društva, ter tudi povedal svoje mnenje, o pisu oziroma osebi, ki je v stiku s sosedom izza plota. Dasi ima ta oseba — Kaker — strupen jezik, vendar ni še ničesar izpodbil. Zakaj?!

Poslužil se je sosedove taktike: Molčimo in raje udarimo po Kondu. "Glas Svobode", gonimo svojo klobasarijo naprej, ker odgovarjati itak ne moremo!

Padli so na Zvezo in na Konda, češ, naj svet misli, da je Zveza Kondova zasebna last, da Konda pobira denar, jih vtika v svoj žep itd.

Da bo javnost, katera ne čita oziroma ne mara čitati, že zaradi njegove podlosti ali pa njegove gonilne sile — osebe pri sosedu izza plota — vedela kaka gnojnica in laž preveva v njegovih predalih, naj se podam v podrobnejšo polemiko:

Revolver žurnal piše: Ta Jednota (Zveza) je znana Kondatova Jednota, katera ima svoj sedež tam kot tisti, v katerega pomoč je bila ustanovljena."

Na kak način more kedo trditi, da je S. N. P. Z. Kondatova Jednota in da je bila ustanovljena v pomoč Kondu? Resnica pa je sledeča: Konda je član Zveze in Zveza ima list "Glas Svobode", pri katerem je Konda uposlen, za svojo glasilo. In nič več. Kedo je pa ustanovil S. N. P. Jednoto? Konda. Ali je tedaj ta S. N. P. J. tudi Kondova Jednota? Ne; in zakaj ne? Ker je, če se postavimo na isto stališče, kot ga zavzema sosed, S. N. P. Jednota v Zavetnikovih in Kržetovih rokah. Čigava je S. D. P. Zveza v Conemaugh, Pa.? Morda g. Pajka? Ne. — Čigava je K. S. K. J. v Jolietu? Fathra Šusteršiča ali g. Zalarja? Tudi ne. — In čigava je J. S. K. J.? — Menda g. Brožičeva? Ne. S. N. P. Zveza pa tudi ni Kondova, še manj pa Kakerjeva, Kržetova ali pa Zavetnikova.

Sosedje, če ste pošteni jakovčiji, povejte, koliko je Konda dobil kot tajnik S. N. P. J. — Še polovico toliko ne kot dobiva sedaj Krže, vključno temu da ni sedaj več članov, kakor takrat ko je bil Konda za tajnika. Omenim pa naj še, da takratni sistem uradovanja je dal polovico več posla, kot pa sedajni. Konda je opravljal sam tajniško službo za \$40.00 in to samo zadnji čas; Mr. Krže ni zadojčen s \$100.00 poleg tega ima pa še pomočnika, ki vleče na mesec približno \$70., in ima stanovanje in kurjavo plačano. Toraj za čigav žep se gre? Ali je mari Konda Jednoto guli ali jo pa gulijo — drugi? — In na vse zadnje pa naj še vprašam: Kak dobiček pa ima Konda od naše S. N. P. Zveze? Ali morda vleče kak plačo? Ne! Da pa za isto dovolj žrtvuje, kakor je nekoč žrtvoval za S. N. P. J. je pribita resnica.

Nadalje piše: "Konda je sklenil, da se maščuje na vsak način, krvavo maščuje —" To je laž — gorostasna in "krvava" laž! Resnica pa je sledeča: Od kar je Zavetnik, član društva Slavija št. 1 S. N. P. J. je bil v tem društvu večer, bratomoren razpor. Zavetnik ga je zanimal in prišlo je tako daleč, da so bile kar naenkrat dve stranki. Slep, zapečljana stranka je vrjela Zavetniku, kateri je potem imel vso gardo na "špagi", da je samo cukal in pojači so plesali, kakor je on hotel, sam se je pa za plot skri-val. Ta stranka je šikonirala vsakogar, ki ni trobil v Zavetnikov rog. Ves ropot pa je povzročil Zavetnik zgolj iz osebnega sovraštva do Konda in njegovih pristašev, ala Dullerji, Versčaji, Tone Mladšč in drugi. Ker ni bilo miru, ker se je to stranko preziralo, se jih metalo ven iz društva in Jednote brez merodajnih vzrokov, sklenili so zavedni možje, da si ustanovijo svoje društvo, ter puste Zavetnikovce pri Slaviji, a oni pa imajo svoje lastno društvo, pri katerem bi bil vsaj red in mir. Društvo se je ustanovilo in tedajni začasni tajnik, brat Anton Duller, je pisal na Jednotnega glavnega tajnika in prosil, da se društvo sprejme v Jednoto. Kaj je g. Krže odgovoril? Pri seji glavnega odbora z dne 18. junija 1908 se je sklenilo, da se jim tega ne dovoli, zato ker je že vedno društvo v Chicagi in ker to, da bi se ustanovilo še eno društvo ne bi bilo Jednoti v korist in njim (glavni odboru) v čast. (Op. ured. Duplicat društvene prošnje in pismo od glavnega odbora hrani sedaj glavni odbor S. N. P. Z. in bomo, ko čas pride za to tudi ista v listu prijavili.) Toraj gosпода ali kar ste, ali se lahko trdite, da je Konda iz maščevanja ustanovil samostojno društvo, katero se je razvilo v S. N. P. Zvezo in ki tako lepo napreduje, da vas je kar strah pred njo?

Že nešteto krat se vam je dokazala laž in zavijanje resnice in "laži žurnalizem" se vam kaj dobro prilagodi.

Sosed izza plota se jezi, da ima "blue islandski kužek" še vedno pristaše. Joj, kako to boli! Smelo pa vam povem, da blue islandski kužek ima danes devetkrat 300 več naročnikov-pristašev, kot pa vseh pet urednikov in 10 delničarjev pri sosedu izza plota. Kaj ne? Ta je pa fina in to vas peče!

Konda se predbaciva: "Cepiti ljudi in začeti konkurenčno podjetje v zadevi medsebojnega zavarovanja je naravno zločin." (Op. stavca. Pa vendar ne latvina in falsifikacija, g. Kaker?) Ali je Konda začel s cepitjem ljudstva — naroda, in ali je on začel konkurenčno jednoto? Ljudje božji, vendar gori se vam je dokazalo, da je Zavetnik ona oseba, ki je povzročitelj ustanovitve S. N. P. Z. Glavni odbor S. N. P. J. je kriv da se je ustanovilo samostojno društvo in potem Zveza. Ali mislite, da bodejo ljudje, katerim ni bilo mogoče prenašati neznoznost pri društvenih sejah šli pod kap? Kaj še! Dolžnost vsakega je, da se zavaruje za slučaj bolezni in nezgod.

Vso stvar pa zaključuje: "In tako imamo v Kondatovi Jednoti res lepe namene in res lepe pogoje, kateri so jo spravili v življenje: maščevanje, razdvojitve naroda pa Kondatov žep."

Tako zaključuje "sosed izza plota" in vsak razumen človek vidi, kaka laž in gnojnica se daje čitateljem "sosed izza plota", ki vedno govori o nekakih idealih — namesto idealov.

Vsa gonja proti naši "Zvezi" pa se je pričela le iz straha pred napredkom in rastjo naše "Zveze" in pred polomom, ki bo kaj kmalu zaropotal v glavnem odboru Slov. Nar. Podp. Jednote.

Ti ljudje — žilavi gospodarji — v gl. odboru S. N. P. J. in pa klika pri sosedu izza plota, hočejo odvrniti pozornost, ki jo goji "Glas Svobode" proti "žilavemu" gospodarstvu glavnega odbora S. N. P. J. in zasukati predmet polemike na druge stvari.

Ali tega se ne bo zgodilo. Naši napredujoči S. N. P. Zvezi ne morete škoditi, ste še predaleč od zad, a "Glas Svobode" bo pa še pravočasno vrget med glavni odbor S. N. P. J. bombo št. 23 — skidoo.

Člane-brate S. N. P. Z. pozdravljam
A. H. Skubic
član št. 1 S. N. P. Z.